ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ ІХ СКЛИКАННЯ

ТРЕТЯ СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №15

Стенограма пленарного засідання **4** березня **2020** року

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ ІХ СКЛИКАННЯ

ТРЕТЯ СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №15

Стенограма пленарного засідання 4 березня 2020 року

Редакційне управління Головного управління документального забезпечення Апарату Верховної Ради України

3MICT

Засідання п'ятнадцяте (Середа, 4 березня 2020 року)

Оголошення, заяви, повідомлення, пропозиції народних депутатів України	4
Розгляд проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обігу земель сільськогосподарського призначення»	14
Результати поіменної реєстрації	

Результати поіменного голосування

ЗАСІДАННЯ П'ЯТНАДЦЯТЕ

Зал засідань Верховної Ради України 4 березня 2020 року, 10 година

Веде засідання Голова Верховної Ради України РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго ранку, шановні колеги! Будь ласка, займіть свої місця і підготуйтеся до реєстрації. Готові реєструватися?

Шановні колеги, прошу реєструватися.

У залі зареєструвалися 282 народні депутати України. Ранкове засідання Верховної Ради України оголошую відкритим.

Шановні колеги, у нашого колеги народного депутата Зуба Валерія Олексійовича сьогодні день народження. Бажаю здоров'я, успіхів, наснаги і досягнень (Оплески).

Шановні колеги, переходимо до роботи. Відповідно до статті 25 Регламенту Верховної Ради України у середу ми маємо до 30 хвилин для виступів народних депутатів з внесенням пропозицій, оголошенням заяв та повідомлень. Прошу записатися на виступи.

Колтунович Олександр Сергійович.

КОЛТУНОВИЧ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа — За життя». Дякую, шановний пане Голово. «Опозиційна платформа — За життя». Безумовно, я сьогодні виступатиму і присвячу свій виступ актуальній, важливій темі, яка стосується сьогоднішнього позачергового пленарного засідання, яке відбудеться о 16 годині, щодо відставки Кабінету Міністрів і призначення нового складу Кабінету Міністрів України.

На що я хочу звернути увагу? Коли ми всі заслуховували звіт Прем'єрміністра України і Кабінету Міністрів України, то говорили про те, і наша фракція, і я мав можливість з цієї трибуни про це говорити, що ми маємо провал за всіма макроекономічними показниками, маємо зниження темпів економічного зростання, маємо падіння промислового виробництва, невиконання бюджету, збільшення заборгованості із виплати заробітної плати. Це результати і підсумки роботи не 28 років незалежності України, а за півроку чи шість місяців діяльності конкретного Кабінету Міністрів, який провалився і був гіршим, ніж його попередники.

Що ми маємо зараз? Уже минули два місяці 2020 року, і економічна ситуація лише погіршується. У січні – мінус 5,1 відсотка падіння промислового

виробництва порівняно з 2019 роком. Невиконання бюджету більш ніж на 6 відсотків за підсумками двох місяців 2020 року. Зростання заборгованості за житлово-комунальні послуги — до 67 мільярдів гривень. Ось так виглядають економічні реформи від нинішнього складу Кабінету Міністрів.

Безумовно, ми підтримаємо відставку цього ганебного уряду і їх псевдосоціальної і антиекономічної політики, але наполягаємо на тому, щоб нова команда, яка прийде, запропонувала новий економічний курс, відмовилася від тієї економічної і антисоціальної політики, яку культивував попередній уряд Гончарука. Ми наполягаємо на тому, щоб були відкликані ганебні проекти законів щодо землі, щодо металобрухту, щоб не чіпали стратегічних об'єктів, які хочуть пустити з молотка для приватизації.

Ми говоримо про те, що для того, щоб усе-таки країна розвивалася цивілізаційно та еволюційно, щоб ми рухалися так, як передові економіки світу, потрібно, щоб ми робили акцент на технологічному розвитку, на модернізації, на прискоренні амортизації основних фондів, зношення яких перевищує 80-90 відсотків, а в окремих секторах становить 100 відсотків.

Ми будемо також наполягати на тому, щоб нова команда запропонувала новий бюджет на 2020 рік, нову програму Кабінету Міністрів та абсолютно нові економічні кроки, які дадуть змогу країні рухатися вперед, а громадянам України жити достойно.

Дякую за увагу.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату Шахову Сергію Володимировичу, депутатська група «Довіра».

ШАХОВ С.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (одномандатний виборчий округ № 114, Луганська область, самовисуванець). Луганщина, депутатська група «Довіра». Шановні колеги! Наголошую на тому, що уряд просто дременув під час кризи в державі, не лише коронавірусу, про який ми говорили, що він у головах чиновників та політиків.

Хочу звернути увагу на питання, з якими зверталися до нас люди під час поїздок нашої команди через усю Луганську область. Люди запитували, хто відповідатиме за заробітну плату Коболєва в розмірі 1,5 мільярда гривень? Чому й досі не звільнили цього горе-керівника, який отримує заробітну плату 28 мільйонів гривень на місяць? Хто відповідатиме за мільярдні зарплати, які отримали в уряді перед Новим роком? Хто відповідатиме за заробітну плату голови «Укрпошти» в розмірі 2 мільйони гривень на місяць, це 1 мільйон доларів на рік?

Таких сум не отримує жоден міністр в Америці, навіть Трамп не отримує такої заробітної плати.

Скажіть, будь ласка, хто відповідатиме за транзит газу, за який беруть з кожного пересічного громадянина величезні кошти? Хто відповідатиме за те, що людина навіть не користується газом, а повинна сплачувати за транзит? У під'їздах немає батарей і тепла, а за тепло в під'їздах беруть плату з кожної людини.

Скажіть, будь ласка, хто з міністрів, які сьогодні хочуть дременути з цього залу, відповідатиме перед жінками та дітьми шахтарів, які не отримують вісім місяців заробітну плату? І заяви, одурюючи Президента, що за два місяці повністю розрахуються, повна брехня.

Кожен день люди страждають від того, що недоїдають, страждають від того, що корупція корозією покрила нашу державу, це головна хвороба України. Люди, молоді спеціалісти тікають з країни. Коли будуть надані робочі місця? Скажіть, будь ласка, коли закінчиться ця вакханалія?

Сьогодні команду Шахова в Луганській області переслідують усі силові структури за наказом бандитської влади. У місті Сєвєродонецьку ми піднімаємо пласти проблем на поверхню, і це комусь не подобається. Це не подобається тим, які грабували нашу державу 28 років.

Я звертаюся до міністра МВС Авакова. Нехай він повністю переверне ту сторінку і подивиться, що зараз коїться в Луганській області, яка там корупція. Наркотики продаються на кожному кроці, грабуються всі міста, вивозиться металобрухт, вирізаються ліси, зруйновано вщент усі підприємства — і ніхто на це не дивиться. Хто відповідатиме перед українським народом? Дайте відповідь.

Дякую. Сергій Шахов, Луганщина.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату Клименко Юлії. Будь ласка.

КЛИМЕНКО Ю.Л., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні «слуги народу», а також інші фракції! Сьогодні я теж хочу розказати про те, що ми з вами будемо робити після обіду, а саме голосувати за відставку уряду і за новий уряд. Ми попереджали вас ще в серпні: колеги, не ставте ставки на окремих людей, будуйте інституції, розробляйте стратегії для успішної України.

Ви того разу фактично через голови всіх депутатів затвердили Кабінет Міністрів як кота в мішку. Жодного запитання ми не змогли поставити до кандидатів, жодного обговорення кандидатур не було. У результаті більшість «слуг» навіть не знають імен тих, які зараз є міністрами.

Тому ми дуже просимо вас і наполягаємо, щоб цього разу процедура обговорення відбувалася, як у нормальних, демократичних країнах, а саме: щоб було поіменне голосування, поіменне обговорення, будь-який кандидат повинен

прийти і сказати нам, депутатам, а також українському народу, звідки він узявся, на які уряди Ющенка, Януковича і попередників працював, які політичні еліти до цього обслуговував, і щоб нам дали можливість поставити запитання. Це наша перша вимога.

Друга вимога. Будь ласка, якщо ви хочете змінювати уряд, спочатку заслухайте міністрів, а також тих, кого ви збираєтеся змінювати, зробіть звіт правоохоронних органів, від яких багато чого залежить у цій країні, а не лише від міністрів. Першим питанням змініть порядок денний, дайте можливість послухати, що саме ці люди зробили за сім місяців, а також дайте можливість поставити їм запитання, чому досі не відбувається боротьба з корупцією, чому жодна судова реформа навіть не зсунулася з місця, чому слабка зовнішньополітична позиція.

Тому, колеги, «Слуги народу», які досі, мабуть, не знають імен тих кандидатів, які сьогодні будуть голосуватися, уважно подивіться на цих людей, вони вже були у владі, вони «крепкие хозяйственники», але вони знають не лише, як робити добре українському народу, а як робити добре тим, які за ними стоять, а особливо проросійським кандидатам, яких ми будемо мати сьогодні.

А також я вам хочу дати одну пораду: будуйте інституції, жодна зміна декорації до якості театру не має жодного стосунку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату Люшняку Миколі Володимировичу, депутатська група «Довіра». Будь ласка.

ЛЮШНЯК М.В., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 166, Тернопільська область, самовисуванець). Доброго ранку, шановний український народе, шановний пане Голово, колеги народні депутати! Округ № 166, Тернопільщина, група «Довіра». Більше 25 років в Україні є наболіле питання розпаювання земель, які мають статус особливо цінних та не підлягають розпаюванню. Це відбувалося у 1995-1996 роках. Зокрема, у Тернопільській області з цією проблемою зіткнулися у 2019 році. Був замах на вбивство ректора Тернопільського національного економічного університету, якого деякі люди спонукали віддати ці землі без будьяких правових відносин. Він відмовився, був замах, було звернення народних депутатів до Президента України, до Голови Верховної Ради, до міністра внутрішніх справ. З метою запобігання в подальшому таким подіям, щоб таке не відбувалося у країні, сьогодні ці землі треба перевести у статус земель загального призначення для того, щоб люди, які заслужили, їх отримали, а ці підприємства були розпайовані.

Чому ми сьогодні забираємо цей прецедент? Можливо, хтось уже наклав лапу на ці землі і для того, щоб їх зберегти і, можливо, тихенько приватизувати, не має бажання переводити їх у статус земель загального призначення. Це більше 250 тисяч гектарів земель Національної академії аграрних наук.

Ці люди заслужили право на землю, бо впродовж десятиліть працювали на цих підприємствах, але незаконно і несправедливо були обмежені у своєму праві отримати земельний наділ.

Звертаюся до Президента України, до Голови Верховної Ради з проханням внести до парламенту проект постанови щодо передачі тих земель і переведення їх з особливо цінних у землі загального призначення, порахувати, скільки потрібно земель для наукових цілей для того, щоб ми могли залишити їх науковим установам, щоб вони могли проводити свої наукові дослідження і впроваджувати нові технології. Але повірте, більше мільйона гектарів особливо цінних земель Україні не потрібні, а люди, які заслужили право на ці землі, кожного дня помирають. І буде несправедливо, якщо уряд, Верховна Рада, Президент України, маючи таку повноту влади, не приймуть цього рішення, яке більше 25 років відкладалося у довгий ящик.

Хочу ще раз звернутися до майбутнього Кабінету Міністрів. Недавно виступав Прем'єр (екс-Прем'єр уже після сьогоднішнього вечора), який розказував, що таке ліс. Так ось, я хочу нагадати новому уряд, що ліс — це не просто лісові ресурси...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Наступний промовець народний депутат Загородній. Будь ласка.

ЗАГОРОДНІЙ Ю.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа — За житт»). Шановна президіє! Шановні народні депутати! Дорогі українці! Сьогодні, незважаючи на катастрофічну ситуацію в Україні, Верховна Рада продовжує розглядати поправки до проекту закону про обіг земель сільськогосподарського призначення, бо так хоче влада. Вона, попри опір опозиції та всього українського народу, а 72 відсотки українців виступають за продовження мораторію, намагається продавити цей антинародний, антиконституційний законопроект. Єдиний аргумент влади: Президент та фракція мають таке право, бо прозорий ринок землі — це пункт програми Президента Володимира Зеленського, який здобув у другому турі виборів 73 відсотки голосів.

Я хочу запитати, а якою була б підтримка Президента, якби він чесно і прозоро написав у своїй програмі: «Я розпродам українську землю на вимогу Міжнародного валютного фонду та Сороса»? Яким був би рейтинг Володимира Зеленського, якби він чесно сказав, що керувати державою буде уряд не професіоналів, а профанів-соросят? Яким був би рейтинг Зеленського, якби він сказав, що уряд очолить Прем'єр-профан, у якого є гроші на виплату урядовцям сотні тисяч гривень премій, але не вистачає коштів для індексації пенсій? Яким був би рейтинг Президента, якби він зізнався, що довірить Мінекономіки міністру, який доведе економіку до колапсу, а після того почне вчити українців, як чхати за

методикою Супрун та витирати носа? Яким був би рейтинг підтримки Президента, якби він визнав, що продовжить політику тарифного геноциду Яценюка — Гройсмана? Яким був би рейтинг Зеленського, якби він чесно сказав: «Ми не будемо святкувати 9 Травня», — як це нещодавно заявив міністр закордонних справ Пристайко? Найстрашніше, що Президент країни, де кожний клаптик землі политий кров'ю воїнів-визволителів, які боролися з фашистською навалою, ані словом не засудив свого міністра. Якби все це Володимир Зеленський чесно написав у своїй програмі, то він не отримав би 73 відсотки в другому турі і не мав би шансу навіть до нього потрапити.

Пане Президенте, припиніть цю виставу. Так, за Конституцією Україна ϵ парламентсько-президентською республікою, але де-факто всі важелі управління зосереджені у ваших руках, пане Президенте, і вся відповідальність відтак лягає на вас. Проженіть цей уряд профанів. Спиніть земельну аферу. Це у ваших силах. У вас ще ϵ шанс змінити країну. Вибачіться перед народом. Створіть уряд національного порятунку та почніть виконувати свою передвиборну програму і свої обіцянки, що ви так щедро роздавали народу, щоб потрапити до другого туру та здобути заповітні 73 відсотки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату Железняку, фракція політичної партії «Голос».

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загально-державний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Нарешті, ми зрозуміли, що таке турборежим. Це коли дуже швидко, буквально за півроку, ми забуваємо про обіцянки і нові обличчя, коли наймолодший парламент втрачає пам'ять, і чомусь ми вже маємо можливість, я так розумію, сьогодні увечері побачити людей, які працювали при Ющенку, Януковичу, Порошенку, як нових функціонерів, які працюватимуть і на нового Президента.

Ми не голосували за попередній склад Кабінету Міністрів у тому числі через те, що вимагали, щоб представили кожного міністра поіменно. Цієї вимоги не було дотримано. Ми вас попереджали, що буде такий результат, і зараз ви його отримали.

Але найгірше те, що ми знову повторюємо помилку. Шановні представники «Слуги народу», ви не знаєте більшості міністрів, яких будуть призначати. Ви їх не бачили в обличчя, а деякі прізвища ви навіть не почули, я так розумію, і в представленні Президента. Тому ми будемо вимагати найперше, щоб захистили ваші права, щоб майбутній Прем'єр-міністр представив окремо кожного члена Кабінету Міністрів, який начебто забезпечить результат, для того щоб пан Бабак міг почути, хто буде новим міністром освіти, для того щоб пан Гетманцев міг почути, хто буде міністром фінансів, для того, щоб пан Радуцький міг

почути, хто буде міністром охорони здоров'я, для того щоб усі ви розуміли, хто нестиме персональну відповідальність за вашу політичну позицію. І це найголовніше.

Тому ми вимагаємо, якщо сьогодні буде призначення нового складу Кабінету Міністрів, то повинно бути поіменне голосування за кожного нового члена уряду з представленням його вам і в залі. Виконаємо хоча б ми цю вимогу. Це перше.

Друге. Шановні колеги, настала весна. Один із кандидатів у Президенти обіцяв масштабні зміни, у тому числі антикорупційні. Але ми їх не бачимо, і причина цього — в усіх правоохоронних органах. Тому наша вимога: перед тим як ми будемо робити кадрові ротації і кадрові зміни, вимагаємо, щоб першим пунктом був саме звіт правоохоронних органів для того, щоб ми розуміли, чим вони взагалі займалися цей час, оскільки не привели до того, щоб люди відчували справедливість.

Ще раз повторюю: нам не потрібні нові обличчя зі старими гріхами, нам потрібен професійний уряд, нам потрібна дискусія, нам потрібна парламентсько-президентська республіка, а не навпаки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народній депутатці Королевській Наталії Юріївні. Будь ласка.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загально-державний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа — За життя»). Шановні колеги, шановні присутні! Сьогодні дуже відповідальний день у Верховній Раді України. Безумовно, перше питання — це питання уряду. «Опозиційна платформа — За життя» голосуватиме за відставку уряду Гончарука, але ми вважаємо, що недостатньо просто відправити його у відставку. У нас же тут не випробування проходять, що будь-яка команда може приходити, півроку робити багато негарних справ, проводити експерименти, чомусь навчатися, щось грабувати в країні, а після того спокійно іти у відставку, і ми отримаємо якусь нову, нікому не зрозумілу команду.

Тому ми вимагаємо відповідальності за те, що вони наробили. Вибачте, вони шість місяців, будучи у владі, керуючи всією виконавчою системою України, не виконували рішення Конституційного Суду України. «Опозиційна платформа — За життя» разом з громадськістю, разом з іншими народними депутатами, виграла сім рішень Конституційного Суду України. Але, на жаль, уряд Гончарука повністю проігнорував виконання рішень Конституційного Суду, а це кримінальна відповідальність. Ми вимагаємо відповідальності за невиконання урядом Гончарука рішень Конституційного Суду України. Це перше.

Друге. Згідно із законами України з 1 березня в нашій країні мала відбутися індексація пенсій, кожен пенсіонер повинен був отримати пенсію більшу на

216 гривень. Але уряд Гончарука злочинним способом не проводить індексації пенсій громадян України. Як можна так знущатися над людьми? Навіщо ви людей похилого віку, які й зараз за межею бідності виживають у цій країні, позбавляєте права отримати ті нещасні 200 гривень додатково до пенсії? Ми вимагаємо відповідальності за невиконання законів України.

Третє. Невиконання бюджету та падіння промислового виробництва. Гончарук та його молода команда можуть скільки завгодно розповідати про те, як вони не крадуть, але ж де гроші, шановні? Де ті гроші, які недоотримав державний бюджет у 2019 році, у січні та лютому 2020 року? Якщо ці гроші опинилися в чиїхось кишенях, то ми вимагаємо від правоохоронних органів...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Далі мав виступати народний депутат Мороз, який також передає вам час. Будь ласка, надайте ще 3 хвилини Наталії Королевській.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю. Тому ми вимагаємо, щоб за гроші, які не отримав державний бюджет в січні, лютому та наприкінці 2019 року, була персональна відповідальність відповідних міністрів уряду Гончарука.

Наступне питання, щодо тарифів. Ми можемо багато слухати казок про те, як вони зменшують платіжки, але, на жаль, у нашій країні за уряду Гончарука люди отримали не одну, а дві платіжки. Тому, шановний пане Президенте, мало просто змінювати обличчя в уряді, треба нести відповідальність за ті помилки, які цей уряд накоїв, за те горе, якого вони завдали за останні шість місяців.

Ще одне питання. Сьогодні будуть розглядати новий уряд, але ж ані програми цього уряду, ані програми міністерств, ані стратегії розвитку країни ми не бачимо. Ми бачимо продовження монополії влади, тому що влада боїться конкуренції. Ви боїтеся показати обличчя тих так званих нових міністрів, а ми всі бачимо, що КВК триває, ви продовжуєте грати з країною.

«Опозиційна платформа — За життя» вважає неприпустимим призначати уряд без стратегії розвитку країни, без антикризової програми, без бачення того, як вивести країну з кризи, збирати будь-кого в наступний уряд і далі проводити експерименти над країною. Тому ми не будемо голосувати за призначення нового уряду. Ми вважаємо: сьогодні повинен бути уряд національної єдності, уряд професіоналів, який зможе в короткий термін вивести країну з кризи, створити всі необхідні умови для того, щоб захистити національного виробника та громадян України. Нам потрібна програма державного протекціонізму, програма захисту людей та нашої країни. Нам потрібна політична воля для того, щоб виконати Мінські угоди та для того, щоб захистити людей, щоб більше не гинули українці на сході, щоб наша країна повернулася до миру.

Сьогодні як ніколи потрібно виявити політичну волю та перед призначенням нового уряду заветувати проект закону про землю, відкласти його вбік, як помилку, яку створили за уряду Гончарука. Нам потрібно відмовитися від бажання повертати казино та приймати рабський Трудовий кодекс.

Ми повинні почути від нового уряду відповідь, як вони заблокують з 1 квітня медичну реформу та відправлять у небуття реформу Супрун. Сьогодні треба змінювати країну, а не займатися черговим шоу та призначати будь-яких міністрів, які й далі проводитимуть експерименти над країною.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Ларисі Білозір. Будь ласка.

БІЛОЗІР Л.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 15, Вінницька область, самовисуванець). Доброго ранку, шановні колеги, шановні українці! Виборчий округ № 15, Вінниччина, група «За майбутнє». Шановні колеги, ви прекрасно знаєте, що з 1 квітня стартує черговий етап медреформи, але реформа насправді на 1 квітня не готова. Наша група «За майбутнє» вважає, що її потрібно відкласти мінімум на один рік.

Наведу вам приклад Вінницької області та мого округу № 15. Передбачається, що всі послуги, які ввійшли до медичних гарантій, повністю буде оплачувати Національна служба здоров'я. Така модель, дійсно, працює у багатьох країнах. Але хочу сказати, що на сьогодні пакет медичних послуг пізно оприлюднили, неможливо підготуватися до його вимог, незрозуміло, що входить у вартість цих пакетних послуг. Якщо на первинці заробітна плата висока, то тут ми не бачимо можливості її збільшити. Уявіть, поліклінічний прийом коштуватиме 49 гривень, куди входять і рентген, і лабораторні аналізи, і ЕКГ, і УЗД. Майбутнього бюджету лікарні ніхто не знає, як планувати витрати, ніхто не знає. Повна відсутність роз'яснень з боку МОЗ та уряду.

Хочу сказати, що насправді ця реформа є профанацією. Тому наша група «За майбутнє» виступає за те, що цей уряд потрібно відправити у відставку так само, як ми будемо підтримувати відставку Прем'єр-міністра.

Ця реформа охорони здоров'я має дуже формальний характер. Зверніть увагу, як визначені 212 опорних лікарень по всій Україні: вони визначені в абсолютно ручному режимі, без зібрання госпітальних рад, без визначення маршрутів пацієнтів, порушуються всі права людей, які мають право доступу до ефективної та якісної медицини. Натомість нашими дорогами до деяких опорних лікарень не можна доїхати не те що в рамках однієї «золотої години», а навіть за 2-3 години. Міністерством охорони здоров'я визначена абсолютно неправильна методика. Я мала безліч зустрічей з міністеркою, з заступниками, з Прем'єрміністром. Хочу сказати, що повна байдужість.

Ми, народні депутати, представляємо інтереси наших виборців. За нами стоять люди, і якщо нас не чує навіть цей уряд, то що взагалі говорити про ситуацію на місцях? А там сьогодні — «медичні майдани», виступи людей, і ніхто про це не говорить!

Насправді питання медичної реформи дуже гостре, тому що воно стосується кожного. Наша група «За майбутнє» просить переглянути цю реформу і...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається Олексію Гончаренку, фракція «Європейська солідарність».

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). «Європейська солідарність», Одещина. Шановні друзі, усі ми пам'ятаємо обіцянку «весна прийде — посадки будуть»? Посадок немає, бо саджати вже треба своїх, тому замість посадок почалася «уборка» — «уборка» Кабміну. А через що відбувається «уборка» Кабміну? Через правду, друзі! Найперше — через правду! Тому що Гончарук сказав правду всій Україні: у голові Зеленського — туман, він нічого не розуміє в економіці. Через це сьогодні звільняють Гончарука.

Знаєте, я вже казав з цієї трибуни, що Зеленський винайшов новий вид губернаторів — губернатор «скоропотярщийся». Тепер у нас вже ϵ і Прем'єр «скоропотярщийся».

А ось тепер у мене запитання до вас. Чи змінить щось зміна прізвищ на табличках дверей кабінетів міністрів? Абсолютно нічого не змінить, бо проблема держави сьогодні — це Зеленський, який зібрав усю цю камарилью, яку через півроку майже в повному складі розганяє. Проблема — Зеленський, який у ручному режимі керує всією країною, у тому числі урядом. Проблема — Зеленський, який прийшов на посаду Глави держави без жодного плану і жодної стратегії. Тепер ми бачимо новий підхід: «старый друг лучше новых «слуг». Це нове прислів'я в Україні відображає нову кадрову політику, яку ми бачимо в уряді. Звичайно, люди вже дають цьому оцінку.

Подивіться, будь ласка, на Харківщину. Вчора «Слуга народу» ганебно за два тижні до виборів мала зняти свою кандидатку на довиборах в окрузі № 179, тому що вона не має ніякого рейтингу, не має жодної підтримки людей, і можна лише зганьбитися, вийшовши на вибори. Тому хоча її звати Вікторія, але ніякої вікторії там не вийшло. Вийшла поразка, і не може бути інакше, бо люди сьогодні дають оцінку тому, що відбувається в країні, тому хаосу і безладу.

Але насправді в людей є надія. Це, безумовно, опозиція. На Харківщині опозиція має іншу вікторію, а саме Вікторію Пташник — єдиного кандидата від опозиції, проукраїнських, проєвропейських сил. Ми всі маємо об'єднатися для того, щоб захистити країну від того, що сьогодні відбувається, від хаосу і безладу, проявом якого є сьогоднішнє засідання і ті останні дії, які ми бачимо.

Ось правда, ось те, що ми можемо побачити в нашій країні, і я прошу людей це пам'ятати. Уряд «Зе» змінюється, уряд «Зе» залишається, а проблеми людей наростають.

13

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, завершився час для виступів, і ми переходимо до продовження розгляду поправок до законопроекту № 2178. Минулого разу ми завершили на поправці 2307 народного депутата Тарути. Він, якщо я не помиляюся, виступав. У нас залишилося голосування, так? Так.

Ставлю на голосування поправку 2307 народного депутата Тарути. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 49$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2308. Народний депутат Княжицький. Прошу.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 116, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. Поправку 2308 про виключення пункту 14 «Перехідних положень» було насправді враховано комітетом, оскільки пункт виключено. Але при цьому в таблиці написано, що вона відхилена. Я просив би доповідача пояснити, як дана поправка розглядалася комітетом, якщо вона була відхилена, бо в таблиці відсутній пункт 14 «Перехідних положень» про вилучення, як було зазначено в поправці 2308. Прошу пояснення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету. Миколо Тарасовичу, ви зрозуміли питання?

СОЛЬСЬКИЙ М.Т., голова Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Так. У нас «Перехідні положення» переформатовані. У вас технічна поправка щодо виключення пункту 14. Позиція комітету — відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я розумію так, що було декілька таких поправок, одну – враховано, інші – відхилено.

Друзі, я ставлю на голосування поправку 2308 народного депутата Княжицького (*Шум у залі*).

Ну, так я ж ставлю на голосування поправку 2308. Шановний Артуре Володимировичу, мені прикро, що я мушу пояснювати вам такі речі. Може бути декілька однакових поправок, одну — враховано, а решту — відхилено. Для вас же головне, щоб зміст цієї поправки врахований.

Тому я ставлю на голосування поправку 2308. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 94.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2309. Вона аналогічного змісту. Народний депутат Япик. Не наполягає.

Наступна поправка 2310. Народний депутат Шпенов. Не наполягає.

Наступна поправка 2311. Народний депутат Кіт (*Шум у залі*). Я не чую. Я запитав, ніякої реакції не було, ми пішли далі. Далі, друзі, вже поправка Кота.

Поправка 2311. Народний депутат Кіт (Шум у залі).

Добре, давайте розглянемо поправку 2310. Але я дуже прошу народних депутатів, щоб ми не поверталися декілька разів назад. Це буде останній раз. Тому я прошу народного депутата Шпенова швидше реагувати. Будь ласка.

ШПЕНОВ Д.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 37, Дніпропетровська область, самовисуванець). Доброго ранку, шановні колеги. Я представляю інтереси людей Широківського, Апостолівського, Софіївського, Криворізького районів та Інгульця. Це переважно сільськогосподарський регіон. Люди — за відкриття ринку землі виключно після проведення референдуму. Тому вони мені дали дороговказ, щоб я вніс цю поправку, щоб відкриття ринку землі було лише після проведення референдуму. Прошу підтримати дану поправку.

Дякую за увагу, шановні колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 2310 народного депутата Шпенова. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 73$

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2311. Народний депутат Кіт. Немає.

Наступна поправка 2312. Народний депутат Скічко. Не наполягає.

Наступна поправка 2313. Народний депутат Камельчук. Не наполягає.

Наступна поправка 2314. Народний депутат Лаба. Не наполягає.

Наступна поправка 2315. Народний депутат Наливайченко. Прошу.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О., секретар Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України з Європейським Союзом (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Сьогодні Юлія Тимошенко, фракція «Батьківщина», як і вся країна, ще раз звертаємо увагу цього парламенту і особливо монобільшості. Наші приймальні — по всій країні. Люди, які звертаються особисто до нас щодня, вимагають найголовнішого: припинити і зупинити аферу, яка називається «позбавлення українців землі». Це перше.

Друге. Люди вимагають, щоб кожен з депутатів, які ігнорують зараз поправки тут, у цьому залі, з'явилися в округах, районах, селах і пояснили насамперед людям, які працюють на землі, як буде гарантовано головне — право власності українців на власну землю. Не міжнародних аферистів, не спекулянтів, не псевдоаграріїв (схеми всяких «піджачків»), а конкретних українців, які мають залишитися власниками української землі за будь-яких обставин. Тому я наполягаю на цій поправці.

А найголовніше – ми наполягаємо на всеукраїнському референдумі по всій країні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 2315 народного депутата Наливайченка. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 85.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2316. Народний депутат Пузійчук. Будь ласка.

ПУЗІЙЧУК А.В., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Доброго ранку, шановний головуючий, шановні колеги! Фракція «Батьківщина» послідовно відстоює право українського народу володіти українською землею та виступає категорично проти розпродажу, розбазарювання української землі.

Шановні колеги, ви вже бачите наслідки вашого турборежиму в частині підприємницьких законопроектів, які направлені проти підприємців, — економіка падає. Почуйте здоровий глузд. Зосередьте свої зусилля на захисті українських аграріїв, на захисті фермерів, на захисті малого фермерства. Підтримайте українських виробників, не відчиняйте дверей для іноземців, не створюйте базару з розпродажу країни, займіть державницьку позицію, почуйте депутатів з інших фракцій.

Наполягаю на своїй поправці, прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 2316 народного депутата Пузійчука. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 77.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2317. Народний депутат Тимофійчук. Не наполягає.

Наступна поправка 2318. Народний депутат Цабаль. Будь ласка.

ЦАБАЛЬ В.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Клименко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Передайте слово Клименко, будь ласка.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Ця поправка стосується нашої основоположної вимоги до цього законопроекту, а саме: розділити його на етапи, провести реформу землі етапами, і на першому етапі дати можливість викупити землю саме фермерам — фізичним особам. Таким чином ми дамо конкурентну перевагу цим людям для того, щоб вони мали якусь можливість конкурувати з великими корпораціями, великими виробниками.

Ще, використовуючи свої 30 секунд, хочу сказати, повертаючись до питання уряду. Колеги, у законодавстві немає пакетного голосування, є окреме голосування стосовно міністрів. Вимагаємо, щоб було окреме голосування щодо призначення кожного міністра.

А також хочу сказати, що ми хочемо побачити і поставити запитання тому міністру агропромислового комплексу, який буде реалізовувати ту земельну політику, яку ми з вами тут обговорюємо. Ми хочемо поставити...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція комітету, будь ласка (Шум у залі).

Що? Я зрозумів, я даю слово представнику комітету, ви не проти? Я вам щиро вдячний.

Будь ласка, позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Пані Юліє, як ви знаєте, багато поправок, які були подані «Голосом», враховано редакційно як поправки комітету. У цій частині позиція комітету інша, тому що було запропоновано рівні умови для всіх суб'єктів. Насправді поняття фермера в Україні, як і в цілому світі, — просто те, чим людина займається, а не організаційно-правової форми реєстрації. У нас більшість фермерів зареєстровані як ТОВ, тому, виходячи з цього, поправку в цій редакції було відхилено.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 2318 народного депутата Цабаля та інших. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

((3a)) - 107.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2319. Народний депутат Шол. Не наполягає.

Наступна поправка 2320. Народний депутат Ніколаєнко. Прошу.

НІКОЛАЄНКО А.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загально-державний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Я вкотре повторюватиму, що і «Батьківщина», і весь народ України вимагають, щоб такі важливі рішення приймалися, як і обіцяв Президент Зеленський, після того, як буде почута думка народу. Саме про це моя поправка. Ми їздимо в округи, спілкуємося, зустрічаємося з фермерами, аграріями і знаємо їх думку. На превеликий жаль,

результати поїздок невеликої кількості депутатів зі «Слуги народу», які планують ухвалити цей законопроект, ми вже бачимо. Поїдьте всі, почуйте народ, якщо ви не хочете проводити референдум.

А моя поправка про те, що референдум треба провести і лише після його результатів запроваджувати те, що ви називаєте ринком землі, який насправді ϵ розпродажем на користь зовнішньому управлінню.

Прошу поставити на голосування і підтримати. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 2320 народного депутата Ніколаєнка. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 85$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2321. Народний депутат Пузанов.

Поправка 2322. Кучеренко.

КУЧЕРЕНКО О.Ю., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загально-державний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина» та її лідерка пані Тимошенко послідовно виступають проти авантюрної, зрадницької, непродуманої зовнішньо залежної політики продажу землі. Доводиться констатувати, що правляча коаліція вводить в оману весь український народ. Півроку ви нам розповідаєте, що голосуєте за всі закони, яких вимагає український народ. Останні дослідження Центру Разумкова свідчать, що український народ хоче референдуму. Тому саме ця поправка, передбачаючи те, що ви можете просто протиснути такий закон, унеможливлює головну небезпеку — продаж українських земель зарубіжним так званим інвесторам, які вже готові скупити українські землі через будь-які механізми.

Прошу підтримати та проголосувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 2322 народного депутата Кучеренка. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 81.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2323. Народний Давиденко. Прошу.

ДАВИДЕНКО В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 208, Чернігівська область, самовисуванець). Шановні колеги, це комплексна поправка, якою передбачаються зміни до підпункту 3 пункту 1 Розділу І законопроекту. Що це нам

дає? Ми пропонуємо також ввести поетапність продажу землі — спочатку фізичні особи, юридичні особи. Ми також запроваджуємо санкції за спекуляцію на ринку землі. Тобто якщо протягом семи років земля буде перепродаватися, податок з доходів фізичних осіб повинен сплачуватися в розмірі половини вартості землі. Крім того, даною поправкою ми також наголошуємо на проведенні всеукраїнського референдуму, але в частині земель сільськогосподарського призначення державної власності.

Тому прошу підтримати дану поправку. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 2323 народного депутата Давиденка. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 79.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2326. Народний депутат Німченко Василь Іванович. Будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа — За життя»). Я підтримую свою поправку. Только хотел бы, чтобы громче говорили. Вы знаете, мы тут не на галерке, мы тут крайние. За нами вже народ на площі стоїть. Тому хотілося б, щоб ми тут чули. І дайте мені більше часу сказати, виходячи з того, про що говорилося.

Шановні колеги, тут прозвучало про референдум. Давайте звернемося до Конституції. Хто в нас джерело влади — ми чи народ? Ми — їх представники. Вони — замовники, а ми — підрядчики. Ми повинні бігати кругом народу і робити те, що він скаже. Це перше.

Друге. Конституція передбачає право українського народу управляти державними справами безпосередньо чи через нас. Так ось безпосередньо – це і є референдум. Не дуріть собі голови і не обманюйте народ.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Василю Івановичу.

Просто мені теж не завжди добре чути, тому я використовую таку річ, яка називається навушник, вона у вас знизу, теж можете застосувати, але думаю, що достатньо.

Ставлю на голосування поправку 2326 народного депутата Німченка. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 82$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2327. Народний депутат Кириченко. Не наполягає.

Наступна поправка 2330. Народний депутат Славицька. Будь ласка.

СЛАВИЦЬКА А.К., член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа — За життя». Шановні народні депутати, шановні виборці! Ця поправка стосується заборони набуття права власності на земельні ділянки сільськогосподарського призначення іноземцями, особами без громадянства, юридичними особами, бенефіціарними власниками яких є іноземці, до проведення всеукраїнського референдуму з питань продажу землі сільськогосподарського призначення та офіційного оприлюднення його результатів. Це позиція нашої фракції «Опозиційна платформа — За життя».

Нам розповідають про відкритий та прозорий ринок землі, водночас уже ухвалено законодавство, а саме зміни до процесуальних кодексів, які позбавляють громадян швидко в судовому порядку відреагувати на порушення в разі прийняття Кабінетом Міністрів — органом, відповідальним за земельний розпродаж — будь-якого незаконного рішення щодо продажу землі. Це зміни, які позбавляють громадян можливості швидко в судовому порядку відреагувати на проведення незаконного аукціону, торгів, тендеру чи іншої публічної процедури. Людей не лише не хочуть запитати, чи згодні вони продавати землю на таких умовах, а й фактично позбавляють права в судовому порядку...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 2330 народної депутатки Славицької. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 84$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2331. Народний депутат Чайківський.

ЧАЙКІВСЬКИЙ І.А., секретар Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 165, Тернопільська область, самовисуванець). Не наполягаю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, я задовольняю... А, ви ставите на голосування?

Ставиться на голосування поправка 2331 народного депутата Чайківського. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 84$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2332. Народний депутат Власенко Сергій Володимирович. Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую, пане головуючий. Що пропонується цим законопроектом? У пункті 14 «Перехідних

положень» пропонується з 1 січня 2024 року влобову, без будь-яких референдумів дозволити іноземцям купувати українську землю. До 1 січня 2024 року діятимуть приховані механізми у вигляді юридичних осіб і банків з іноземною участю, а з 1 січня 2024 року влобову пропонують дозволити іноземцям купувати землю і, звертаю увагу, без будь-яких референдумів.

Я ж у своїй поправці пропоную інше, а саме: дозволити купівлю-продаж або іншим способом відчуження земельних ділянок лише після створення умов для функціонування та розвитку фермерського господарства в Україні. Я розумію, що ані комітет, ані голова не розуміють, що таке нормальні умови розвитку фермерського господарства в Україні, саме тому вони не врахували цієї поправки, а це абсолютно різні засадничі речі. Але й це можна буде зробити після всеукраїнського референдуму, запитавши в громадян України про дозвіл на продаж землі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 2332 народного депутата Власенка. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

((3a)) - 93.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2333. Народний депутат Загородній.

ЗАГОРОДНІЙ Ю.І. Дякую, Руслане Олексійовичу. «Опозиційна платформа — За життя». Я пропоную пункт 14 «Перехідних положень» викласти в такій редакції: «До набрання чинності законом про обіг земель сільськогосподарського призначення, але не раніше 1 січня 2021 року, забороняється внесення права на земельну частку (пай) до статутних капіталів господарських товариств».

Прошу мою поправку поставити на голосування і підтримати. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 2333 народного депутата Загороднього. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 78.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2334. Народний депутат Шевченко. Не наполягає.

Наступна поправка 2335. Пузанов. Не наполягає.

Наступна поправка 2336. Красов. Не наполягає.

Наступна поправка 2337. Красов. Не наполягає.

Наступна поправка 2338. Народний депутат Папієв. Будь ласка.

ПАПІЄВ М.М., секретар Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатьскої етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа — За життя»). Дякую. Шановні народні депутати України, шановні громадяни України! Знову сьогодні ви бачите, що розглядається проект дуже важливого закону, доленосного для громадян України, який узагалі Верховна Рада України мала б відхилити і не приймати, тому що він не відповідає Конституції України, насамперед порушує статтю 13 Конституції України і забирає власність українського народу.

Шановні колеги, ми ще раз наполягаємо: прийміть одну поправку до цього законопроекту про те, що такий закон набирає чинності після проведення все-українського референдуму за народною ініціативою. Все. Оце буде єдина ваша корисна справа, якщо ви її зробите.

Фракція «Опозиційна платформа — За життя» наполягає відстояти законні інтереси і права громадян України і не приймати це рішення без проведення всеукраїнського референдуму. Я прошу поставити мою поправку на голосування.

Веде засідання Голова Верховної Ради України РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 2338 Папієва. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 88$.

Рішення не прийнято.

Поправка 2340. Савчук.

САВЧУК О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 83, Івано-Франківська область, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Свобода»). Місто Івано-Франківськ, Всеукраїнське об'єднання «Свобода». Суть поправки полягає в тому, що ми найперше хочемо наполягати на тому, що земля не є товаром, вона не продається і на неї має накластися мораторій до того моменту, поки ми, дійсно, не розглядатимемо такий земельний ринок, який насамперед сприятиме тому, щоб люди могли собі цю землю придбати, щоб ті люди, котрі, справді, її хочуть обробляти, могли якісно над нею працювати. Тому дана поправка стосується того, щоб мораторій на землю був збережений.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 2340. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 95$.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 2341. Бунін. Не наполягає.

Поправка 2343. Гончаренко.

ГОНЧАРЕНКО О.О. «Європейська солідарність», Одещина. Шановні друзі, знаєте, чому нам просувають оцю латиноамериканську латифундистську модель? Тому що вона дуже вигідна бенефіціарам, «бєняфіціарам», відповідно фракції «Слуга народу». З цим якраз усе зрозуміло.

Але чому вона не підходить Україні? Справа в тому, що в Латинській Америці, знаєте, — прерії, пампаси, великі території, а людей немає, а в нас 13 мільйонів людей живуть у селах. Тож у вашому законопроекті є одна малесенька, але проблема — це люди, розумієте? Це 13 мільйонів людей, які живуть у селах і яких ви таким законом позбавляєте майбутнього, позбавляєте можливості самим собі заробити на життя, створити господарство, жити на рідній землі і захищати цю землю. Ось у цьому проблема!

Тож прошу підтримати мою поправку, хоча розумію, що мій заклик нічого не дасть.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 2343 Гончаренка. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 99.

Рішення не прийнято.

Поправка 2344. Цимбалюк.

ЦИМБАЛЮК М.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загально-державний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). «Батьківщина». Шановний пане головуючий, шановний голово комітету, дорогі українці! Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина» наполягає: лише український народ на всеукраїнському референдумі може визначити долю української землі. І коли хтось каже, що немає закону, то Верховний Суд України дав тлумачення, що Закон «Про всеукраїнський референдум» від 1991 року є чинним і може бути використаний при проведенні референдуму саме з питань продажу української землі.

Моя поправка стосується саме цього питання, і ми не перестаємо переконувати монобільшість, що потрібно повернутися, зняти законопроект з розгляду і лише через всеукраїнський референдум визначитися. А остання соціологія каже, що більше 70 відсотків громадян проти продажу української землі.

Прошу поставити поправку...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 2344. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 90.

Рішення не прийнято.

Поправка 2345. Качний. Не наполягає.

КАЧНИЙ О.С., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа — За життя»). Як це не наполягає?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Просто не видно вас. Вибачте, Олександре Сталіноленовичу. Будь ласка.

КАЧНИЙ О.С. Шановні колеги, запитання до Миколи Тарасовича. Миколо Тарасовичу, скажіть, будь ласка, ви визначили, що Україна — виключно аграрна країна з аграрним розвитком і будівництвом економіки на базі аграрної галузі. Ви сьогодні, я знаю, маєте можливість і бажання розділити Міністерство розвитку економіки, у структурі якого є питання аграрного напрямку, і створити нове міністерство. Це так чи ні?

Тепер щодо своєї поправки. У ній пропонується: «У Розділі X «Перехідні положення» в абзаці першому частини першої пункту 14 Земельного кодексу України слова «До 1 січня 2024 року» замінити словами «До проведення Всеукраїнського референдуму стосовно купівлі-продажу земель сільськогосподарського призначення».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 2345. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 81$.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 2345. Качний.

КАЧНИЙ О.С. Дмитре Олександровичу, на жаль, ви не даєте можливості Миколі Тарасовичу дати відповідь народному депутату. Тоді я буду ставити запитання більш конкретно. Скажіть, будь ласка, якщо буде міністром сільського господарства людина, яка має небезпечний діагноз, яка сама собі встановила цей діагноз, скажіть, чи справиться вона з таким важливим питанням, як аграрний напрям нашої держави?

Прошу дати мені відповідь зараз.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо конкретне питання – конкретна відповідь.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Насправді ваша поправка стосується, як завжди, іншого, тому її відхилено.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 2346. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 76.

Рішення не прийнято.

Поправка 2347. Тарута. Не наполягає.

Поправка 2348. Кальцев.

Сергію Олексійовичу, наступного разу, будь ласка, слідкуйте, коли оголошуються поправки (*Шум у залі*). Розумію, але я ж назвав, а ви продовжували бесіду.

Поправка 2347. Тарута.

ТАРУТА С.О., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Доброго ранку! Найперше, головуючий, ми розглядаємо дуже важливий законопроект, а в нас абсолютно неробоча атмосфера, ми не чуємо один одного, і коли ви кажете з трибуни, ми тут нічого не чуємо і я не чув щодо своєї поправки.

Це сакральне питання — земля! А в нас тут абсолютно, не буду казати погано, але неробоча атмосфера. Давайте все-таки поважати це велике питання і чути один одного.

Моя поправка також стосується мораторію. Хотів би почути від пана Сольського, від комітету відповідь на питання щодо збереження сіл, збереження тих 12,5 мільйона громадян, які працюють на селі.

Попередні промовці казали, що та модель, яка зараз пропонується, повністю зруйнує село. На селі нікого не залишиться! Зараз із сіл виїжджають більше всього на заробітки...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергію Олексійовичу, я дозволю собі, оскільки ви мене згадали, пояснити, що важко буде, дійсно, один одного чути, якщо ви будете так само продовжувати бесіду. Ви ж самі кажете, що це важливий законопроект, за своїми поправками треба слідкувати. Якщо ви будете спілкуватися з колегами, то, може, і наступного разу станеться так, що ви не почуєте, коли я буду наголошувати на вашій поправці. Дуже вам дякую.

Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. У вашій поправці говориться про продовження мораторію, тому позиція комітету – відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 2347. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 91.

Рішення не прийнято.

Поправка 2348. Кальцев.

КАЛЬЦЕВ В.Ф., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа — За життя»). Запоріжжя. Дякую, Дмитре Олександровичу. По-перше, я хотів запропонувати пану Миколі всетаки сісти, бо він казав, що має травму ноги, і ми повинні враховувати таку проблему. Можливо, якщо дозволять депутати, він доповідатиме з місця. Але це його рішення.

По-друге, я хотів сказати дещо інше. Минулого тижня ми мали декілька великих зустрічей з сільгоспвиробниками, з фермерами, з тими, які володіють наділами землі. Основне питання, яке вони порушували, як ми створимо свій національний клас дрібних, середніх землевласників, які оброблятимуть землю? Це питання в даному законопроекті не вирішено, і це основне, що...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 2348 народного депутата Кальцева. Комітет її пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

((3a)) - 73.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2351. Народний депутат Павловський. Не наполягає.

Поправка 2352. Народний депутат Соболєв Сергій Владиславович.

СОБОЛЄВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). «Батьківщина». Моя поправка стосується того, що підтримали всі фракції в цьому парламенті, а саме: лише на всеукраїнському референдумі буде визначена доля іноземців і їх право надбання права власності на землю. Але в разі якщо станом на сьогодні іноземні компанії, фізичні особи — іноземці, іноземні держави, можливо, будуть володіти землею саме сільгосппризначення, що робити в цій ситуації? Моя поправка дає чітке роз'яснення, що вони не мають права розпоряджатися цією землею до проведення референдуму, про що кажуть усі. Але цього, на жаль, у законопроєкті зараз немає. Тому в мене прохання це підтримати. Вони будуть мати всі права, крім права продати цю землю до моменту, поки народ це не визначить.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 2352 народного депутата Соболєва. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

((3a)) - 88.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2353. Народний депутат Лабазюк. Не наполягає.

Наступна поправка 2354. Народна депутатка Василевська-Смаглюк. Не наполягає (*Шум у залі*). Трохи наполягає. Будь ласка.

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 96, Київська область, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Шановні колеги, хочу вкотре наголосити, що законопроект містить приховані механізми придбання сільськогосподарської землі іноземцями, оскільки проконтролювати кінцевих бенефіціарних власників у цьому законопроекті не видається можливим. Тому я в цій поправці пропоную всетаки включити перехідний механізм для того, щоб відтермінувати момент придбання юридичними особами на п'ять років або до проведення всеукраїнського референдуму. Таким чином ми убезпечимо українських громадян.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 2354. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 88$.

Рішення не прийнято.

Поправка 2355. Волинець.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загально-державний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні українці, у своїй поправці 2355 я пропоную абзац п'ятий пункту 3 частини першої розділу І законопроекту викласти в такій редакції: «До схвалення (затвердження) за результатами всеукраїнського референдуму рішення про обіг земель сільськогосподарського призначення забороняється внесення права на земельну частку (пай) до статутних капіталів господарських товариств».

Обґрунтовуючи свою поправку, додам, що з метою запобігання порушенню статей 13, 14 Конституції України вважаю, що вирішення питання внесення права на земельну частку (пай) до статутних капіталів господарських товариств

можливе лише після проведення всеукраїнського референдуму щодо обігу земель сільськогосподарського призначення.

Прошу проголосувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 2355. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 91.

Рішення не прийнято.

Наступні три поправки Дубеля. Ви попросили об'єднати у 2 хвилини виступ і можемо не голосувати, правильно я розумію? Дайте 2 хвилини, будь ласка.

ДУБІЛЬ В.О., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні народні депутати, шановний український народе! Ще раз наголошую на тому, що наш лідер Юлія Тимошенко і фракція «Батьківщина», як і 73 відсотки українського народу, категорично проти цього законопроекту про продаж нашої української землі в умовах війни.

У Конституції визначено, що земля та її надра ϵ об'єктом права власності українського народу. Ще раз хочу наголосити, що на сьогодні більшість обласних рад на своїх сесіях проголосували, більшість громад звернулися до Верховної Ради з тим, щоб цей законопроєкт зняли з розгляду. У мене ϵ лист з підписами, що не лише обласні ради, а навіть діти звертаються до Голови Верховної Ради і монобільшості, щоб прислухалися до них. Вони просили мене зачитати листа.

«Дуже часто дорослі полюбляють використовувати вислів: «Діти — це наше майбутнє». Для нас, хто народився в незалежній Україні, дуже хотілося б, щоб це були не просто слова, а основний принцип існування суспільства, і щоб і в нас, і в нашої країни було майбутнє.

На уроках правознавства в 9 класі нас учили, що головним атрибутом кожної держави є територія — частина земної кулі, з якою історично пов'язаний державний народ. На сьогодні більшу частину території України планується дозволити продавати. Ми зовсім не розбираємося в політиці, нам ще потрібно довго вчитися, щоб здобути собі професію, проте ми прекрасно усвідомлюємо: дозволити торгувати нашою територією — дозволити знищити Україну.

Збережіть Україну, не продавайте землі, подбайте про майбутнє нашої держави». Діти зібрали підписи і передають Голові Верховної Ради.

Що стосується поправок. У них я пропоную ввести норму про обов'язковість вирішення відповідного питання на всеукраїнському референдумі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Наступна поправка Остапенка. Не наполягає.

Поправка 2363. Батенко. Увімкніть, будь ласка, мікрофон Тараса Івановича.

БАТЕНКО Т.І., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 123, Львівська область, самовисуванець). Дякую, Дмитре Олександровичу. Ми місяць у Верховній Раді обговорюємо проект закону про ринок землі. Очевидно, за цей місяць, я думаю, суспільство або більше переконалося, або менше переконалося в правоті того, що ми обговорюємо в залі. Але, як кажуть мої колеги і підтверджує останнє соціологічне опитування Центру Разумкова, більшість громадян так чи інакше проти ринку землі на цьому етапі історичного розвитку. Тому, очевидно, що наша дискусія в залі підтверджує міцність переконання українського суспільства в тому, що голосувати за цей проект закону не можна. Наша депутатська група категорично проти нього і не буде за нього голосувати.

Я вважаю, що ця проблема заговорюється в залі, вона більшості депутатів монофракції не потрібна, тому що їм нецікаво слухати в принципі, і голова комітету раз через раз відповідає на запитання.

Тому прошу поставити мою поправку на голосування. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 2363. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 91.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 2364. Крулько. Наполягаєте, Іване Івановичу?

КРУЛЬКО І.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, у поправці 2364 чітко передбачається, що будьякі операції, які включають продаж землі у власність, мають бути дозволені лише після проведення всеукраїнського референдуму і запущені лише після того, як буде створено дієву систему Державного земельного кадастру з контролем над реєстраційними діями, щоб не було рейдерства, щоб у людей не відбирали землю.

Якщо на виборах Президента України діючий Президент Володимир Зеленський ішов з чіткою програмою народовладдя, а народовладдя передбачає пряму демократію, тобто проведення референдуму, то я вважаю, що з такого питання, як земельна реформа, цей референдум мав би бути проведений однозначно до прийняття такого закону. Саме тому фракція «Батьківщина» вимагає проведення референдуму до вступу в силу такого закону.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 2364. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 86.

Рішення не прийнято.

Поправка 2368. Павленко.

ПАВЛЕНКО Ю.О., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа — За життя». Шановний пане Голово, шановні колеги! «Опозиційна платформа — За життя». Наша політична сила, власне, як і переважна більшість українських громадян, проти ухвалення цього законопроекту, і дякуючи обговоренню, яке відбувається в залі Верховної Ради, кількість тих, які підтримували відкриття ринку землі, на щастя, кожен день зменшується.

Моя поправка, яка стосується «Перехідних положень», — найперше звернення до народних депутатів України щодо недопустимості ухвалення цього за юридичною формою нікчемного законопроекту, а по суті — небезпечного для державності нашої країни. У ній підтримується позиція Президента України про те, що продаж землі іноземцям можливий лише після всеукраїнського референдуму.

Те, що вона не підтримана комітетом, на жаль, лише підтверджує, що даний законопроєкт має в собі механізм...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 2368. Прошу визначатися та голосувати. «За» — 78.

Рішення не прийнято.

Поправка 2370. Королевська.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю. Шановні колеги, присутні, я вкотре наголошую, «Опозиційна платформа — За життя» виступає категорично проти продажу української землі. Ми вимагаємо проведення всеукраїнського референдуму.

Сьогодні відправлять у відставку уряд Гончарука, то давайте об'єднаємо зусилля та відправимо на вето законопроект про землю, щоб разом з Гончаруком і всім непрофесійним урядом ми більше не поверталися до цього непрофесійного рішення. Давайте об'єднаємо зусилля та проведемо разом всеукраїнський референдум, запитаємо в людей, що вони кажуть, яке завдання нам дадуть, як далі бути з українською землею. Не будемо суперечити думці людей.

Ми наполягаємо на проведенні всеукраїнського референдуму та вето на продаж землі.

Прошу поставити на підтвердження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 2370. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 82$.

Рішення не прийнято.

Поправка 2373. Лубінець. Не наполягає.

Поправка 2374. Фріс.

ФРІС І.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 84, Івано-Франківська область, політична партія «Слуга народу»). Миколо Тарасовичу, доброго ранку, радий вас знову бачити на трибуні.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Взаємно.

ФРІС І.П. Миколо Тарасовичу, у поправці, щодо якої я хочу наголосити, ми дуже гарно все виписали стосовно права власності, але забули виписати про інші речові права, відмінні від права власності, які підлягають державній реєстрації. Ми не обмежили іноземців в інших речових правах, а це можуть бути дуже цікаві права, наприклад, таке право, як право іпотеки, у тому числі можуть бути й інші речові права, відмінні від права користування.

Тому наголошую ще раз, що в майбутньому, коли ми будемо ці поправки якимось чином приймати, нам необхідно буде так само обмежити до моменту проведення референдуму.

Ставити на голосування так само не потрібно.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не ставлю її на голосування.

Гузенко, Дунда не наполягають.

Поправка 2377. Гнатенко. Наполягає.

ГНАТЕНКО В.С., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 49, Донецька область, політична партія «Опозиційна платформа — За життя»). Дякую, шановний головуючий. Округ № 49, Донецька область. Я ще раз наголошую, що «Опозиційна платформа — За життя» проти прийняття цього законопроекту. Кількість помилок та порушень у ньому зашкалює. Я знаю, що Конституційний Суд теж слідкує за нашим театром абсурду, і я впевнений, що судді до жовтня приймуть професійне правове рішення щодо того, щоб такий законопроект не існував і його прийняття можна буде назвати мертвонародженим.

Тому прошу свою поправку поставити на голосування і підтримати. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 2377. Прошу визначатися та голосувати. «За» — 79

Рішення не прийнято.

Поправка 2383. Гнатенко.

ГНАТЕНКО В.С. Прошу поставити на голосування теж...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не наполягає.

Поправка 2384. Королевська.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю. Шановні колеги, ми звертаємося до вас: давайте сьогодні разом з урядом Гончарука знімемо з розгляду цей законопроект про землю. Це була їх ініціатива, яку сьогодні, як ми бачимо, підтримує монобільшість парламенту — фракція «Слуга народу». Але ми вам нагадуємо, що і Президент, і ви, коли йшли на парламентські вибори, обіцяли людям проведення щодо найважливіших питань у нашій країні всеукраїнського референдуму. Тому ми наполягаємо на всеукраїнському референдумі. Ми наполягаємо на тому, щоб сьогодні під час бойових дій, коли на сході гинуть та страждають люди, коли більше 30 мільйонів громадян України не отримали своїх законних паїв, провести всеукраїнський референдум.

Наполягаю на голосуванні щодо цієї поправки.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 2384 народної депутатки Королевської. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 80$.

Рішення, на жаль, не прийнято.

Наступна поправка 2385. Народний депутат Кальцев.

КАЛЬЦЕВ В.Ф. Нам пощастило: Україна — Швейцарія, Німеччина — Іспанія.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, хотілося б щодо поправки.

КАЛЬЦЕВ В.Ф. Шановні колеги, тепер щодо поправки. Ну, ми розглядали групу збірної України у Лізі націй.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це важливе заняття під час розгляду законопроекту.

КАЛЬЦЕВ В.Ф. Це дуже важливо. Оприлюднено результати. Це цікаво для всіх жителів України. Дякую, пане Руслане.

Хочу озвучити ще одне питання, яке порушували сільгоспвиробники, фермери на зустрічах минулого тижня, що заважає нам підтримати цей законопроект. Хочу ще раз підтвердити, що фракція «Опозиційна платформа — За життя» і я особисто не будемо підтримувати цей законопроект у такій редакції, тому що є одне дуже важливе питання, яке такий закон не вирішить, — у державі не створюється державний земельний банк, який, на мій погляд, має особливе значення для держави, адже він міг би виконувати дуже важливі функції, про них я пізніше доповім в іншій поправці.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Володимире Федоровичу.

Ставлю на голосування поправку 2385 народного депутата Кальцева. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 78.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2386. Народний депутат Шол. Не наполягає.

Наступна поправка 2387. Знову Кальцев. Володимире Федоровичу, будь ласка.

КАЛЬЦЕВ В.Ф. Запоріжжя. Про державний земельний банк. У цьому законопроєкті ϵ дуже небезпечне положення про те, що комерційні банки отримуватимуть землю, якщо сільгоспвиробники або фермери збанкрутують, і ці банки зможуть цю землю держати на балансі до двох років. Я казав у попередніх виступах, що ϵ схеми, які дозволяють цю землю передавати між банками в разі міжбанківського фінансування під заставу цих земельних ділянок, які таким чином банки зможуть утримувати не два роки, а більше. Тож на ринку землі можуть з'явитися (не можуть з'явитися, а з'являться) дуже великі спекулянти, які отримають величезні наділи землі...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 2387 народного депутата Кальцева. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 79.

Рішення не прийнято.

Веде засідання Голова Верховної Ради України РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 2388. Соболєв.

СОБОЛЄВ С.В. Шановні колеги, я звертаюся до Голови Верховної Ради, оскільки ми порушили Регламент і не ставимо на підтвердження поправки. Ось

зараз ми підійшли до дуже важливої поправки, комітет самочинно без парламенту, ми не знаємо, чи парламент це підтримає, виключив пункти 14 і 15 «Перехідних положень». Я теж пропоную виключити, але лише частину четверту. Що далі буде враховано, ніхто не знає. Як я можу подати зараз поправку до того, що не враховано? Якби ми на підтвердження поставили і я знав, що це враховано, у мене не було б питань. А якщо це не пройде?

У мене велике прохання не порушувати Регламенту. Зараз ми підійшли до поправки, за якою виключається мораторій — пункти 14 і 15. Я прошу поставити її на підтвердження. Якщо вона пройде, я свою поправку знімаю, якщо вона не проходить, звідки я знаю, що далі робити? Тому я не можу далі пропонувати, як і інші колеги, поправки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Сергію Владиславовичу, я хотів би нагадати (розумію, що земля в нас уже багато часу займає), що на початку розгляду цього питання комітетом було запропоновано процедуру, що поправки, які враховано комітетом, будуть ставитися на підтвердження в кінці обговорення питання. Чому? Для того щоб зрозуміти, що якщо будуть підтримані якісь із відхилених поправок, і законопроект можна буде збалансувати. Саме з тим тоді погодився зал. Тому поправки на підтвердження ми будемо ставити перед голосуванням за законопроект у цілому.

Дякую.

Ставлю на голосування поправку 2388 народного депутата Соболєва. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 88$.

Рішення не прийнято.

Поправка 2390. Крулько.

КРУЛЬКО І.І. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, будь ласка, максимальна увага щодо цієї поправки. Я пропоную виключити абзац п'ятий підпункту 3 пункту 1. Чому? Тому що ця норма, яка зараз є в законопроекті, що розглядається в другому читанні, дозволяє іноземним юридичним особам та іноземним державам після відкриття ринку землі набувати у власність земельні ділянки сільськогосподарського призначення. Тому, якщо, дійсно, про це заявляли, у тому числі представники «Слуги народу», що іноземні громадяни, юридичні особи та іноземні держави, не будуть набувати права власності на українську сільськогосподарську землю, то потрібно проголосувати поправку 2390 і виключити цей пункт до другого читання.

Якщо цю мою поправку не буде враховано, це означатиме, що всі розмови про те, що іноземним громадянам, іноземним юридичним особам і іноземним державам не будуть надавати права набувати землю сільськогосподарського призначення, не відповідають дійсності. Саме тому я прошу підтримати мою поправку і показати справжнє обличчя.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 2390. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 97$.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 2392. Павленко.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановний пане Голово, шановні колеги. «Опозиційна платформа — За життя». Ми вчергове наголошуємо на тому, що даний законопроект, який відкриває ринок землі, відкриває можливість розпродажу землі, дає можливість, по суті, через різні механізми купувати землю іноземцям, має бути відхилений. І чим швидше ми це зробимо, тим краще буде для того, щоб навести порядок у земельних відносинах.

Вчергове наголошую, що ця поправка, як і попередні, спрямована на те, щоб не допустити, зупинити ухвалення цього законопроекту, а в разі його ухвалення не допустити його запровадження не в інтересах українських громадян. Тому прошу поставити на підтвердження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. На врахування, ви мали на увазі. Вона не врахована, її не можна на підтвердження поставити.

Ставлю на врахування поправку 2392 Павленка. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 76.

Рішення не прийнято.

Поправка 2393. Павленко.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановні колеги, шановний головуючий, без сумніву, ми вітаємо вашу позицію про те, щоб даний законопроект розглядався виключно відповідно до Регламенту Верховної Ради, бо це важливо і з точки зору можливого його оскарження після ухвалення і в Конституційному Суді.

Дана поправка, яка стосується пункту 14 Розділу X «Перехідні положення», так само спрямована на те, щоб такий закон не почав діяти без того, що ми дізнаємося, яка позиція українських громадян, не лише з точки зору соціологічних досліджень, які всі сьогодні вже показують, що три четверті громадян проти даного законопроекту, але щоб українські громадяни могли свою позицію висловити і під час всеукраїнського референдуму, бо такі важливі речі неможливо ухвалювати, не базуючись на волі українського народу...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 2393 Павленка. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 70.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 2394. Павленко.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановний Голово, шановний український народе! «Опозиційна платформа — За життя». Ми наполягаємо вже котрий день на небезпечності даного законопроекту щодо майбутнього нашої Української держави. Ми все-таки сподіваємося, що сьогоднішній день, можливо, принесе зміни у ставленні до цього законопроекту з боку нового Кабінету Міністрів, який, можливо, буде сьогодні обраний. Бо всім в Україні зрозуміло, за виключенням окремих осіб тут, у Верховній Раді України, що без референдуму, без волі українського народу, без наведення порядку в земельних питаннях, без того, що почне, можливо, працювати від сьогодні нове міністерство сільського господарства, на реорганізацію якого треба буде мінімум півроку, цей законопроект злочинно ухвалювати в ці дні. Давайте накладемо мораторій, попрацюємо системно...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 2394. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 69.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 2395. Гнатенко.

ГНАТЕНКО В.С. Дякую шановний головуючий, шановні депутати, присутні. Виборчий округ № 49, Донецька область. Правові науки дають вичерпні випадки, коли проводяться референдуми. Це саме наш випадок. Референдум — це прийняття громадянами країни рішень, що стосуються конституційних, законодавчих, внутрішньополітичних питань шляхом голосування.

Приймаючи це рішення без референдуму, ми йдемо до правового колапсу і провалу в цілому в державі. Я ще раз наголошую, що ми повинні це питання винести на референдум, щоб потім не боліла душа і совість перед народом та перед нашою державою.

Прошу поставити поправку на голосування. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 2395. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 76.

Рішення не прийнято.

Поправка 2398. Пономарьов.

ПОНОМАРЬОВ О.С., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ N2 78, Запорізька область, політична партія «Опозиційна платформа — За життя»). Дякую, шановний головуючий. Виборчий округ N2 78, Запорізька область. Шановні колеги, у проекті змін до кодексу зазначено, що обмеження щодо операцій з земельними ділянками для іноземних компаній та осіб, що не є громадянами України, не розповсюджуються на випадки набуття сільськогосподарськими

товаровиробниками у власність земельних ділянок, які використовують такі земельні ділянки на правах оренди, за умови, якщо з часу державної реєстрації юридичної особи — набувача права власності пройшло не менше трьох років.

Як на мене, це дуже малий термін, тому пропоную в абзаці другому частини першої пункту 14 Розділу X «Перехідні положення» Земельного кодексу України слова та цифру «пройшло не менше 3 років» замінити словами та цифрою «пройшло не менше 10 років».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 2398. Прошу визначатися та голосувати. «За» — 72.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 2401. Качний.

КАЧНИЙ О.С. У поправці пропонується в абзаці другому частини першої пункту 14 Розділу X «Перехідні положення» Земельного кодексу України слова та цифру «пройшло не менше 3 років» замінити словами та цифрою «пройшло не менше 7 років».

Миколо Тарасовичу, у нас до вас запитання. Скажіть, будь ласка, чи плануєте ви при зміні керівника міністерства аграрної політики переглянути цей законопроект, тому що він сьогодні не відповідає тим проханням і тим викликам, які є в нашій державі?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 2401. Прошу визначатися та голосувати. «За» — 73.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Далі – поправки Королевської. Вона їх об'єднує.

Поправка 2400. Увімкніть, будь ласка, на 4 хвилини. Будь ласка, Наталіє Юріївно.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю. Шановні колеги, шановні присутні, сьогодні дуже відповідальний день для всієї країни: ми проголосуємо за відставку Гончарука. Але ми вимагаємо не лише його відставки, а ще й відповідальності. Ми також вимагаємо скасувати ті законопроекти й ініціативи, які готував уряд Гончарука.

Продаж землі — це ініціатива уряду Гончарука. Навіщо ми сьогодні розглядаємо це питання? Його треба ветувати та більше не повертатися до нього, тому що в нас є вкрай важливі питання. З 1 квітня розпочинається медична реформа, яку треба терміново скасовувати. З 1 березня не провели індексації пенсій для людей, і треба терміново об'єднати зусилля, щоб провести індексацію пенсій. У нас на сьогодні борги 67 мільярдів за житлово-комунальні послуги,

і треба терміново провести реструктуризацію та знизити тарифи. На сьогодні більше 3 мільярдів заборгованість із заробітної плати, і треба терміново приймати рішення щодо виплати заробітної плати людям.

Шановні колеги, навіщо ви цей безлад зараз тут влаштовуєте? Навіщо ми розглядаємо питання продажу землі, проти якого виступає майже кожен громадянин у нашій країні? Люди категорично проти продажу землі. Минулого тижня я була у Львові, люди там також проти продажу землі. Була в Донецькій, Харківській, Запорізькій областях. У кожному регіоні України люди категорично проти продажу української землі. То навіщо цей парламент, який всупереч думці людей, всупереч обіцянкам провести референдум робить усе, щоб розпродати Україну?

До мене надходять тисячі листів від людей, із зверненнями до вас, шановні «слуги», які не їздять до виборців, не спілкуються з людьми, не хочуть чути думки людей. Але я зараз прочитаю декілька запитань із листів, щоб ви все-таки почули людей у нашій країні.

Людмила Парафила ставить таке запитання: «Чому людям не роздали землю, що безкоштовно їм належить? Чому ви не розпаювали цю землю та не роздали людям паї? Більше 30 мільйонів громадян не отримали паїв. Чому ви продаєте не своє? Ви продаєте ту землю, яка повинна належати за законом людям. Спочатку розпаюйте землю».

Запитання від Лариси Денисової з Харкова: «Чому Україна не хоче розвивати своє сільське господарство і села? Чому ви не об'єднуєте зусилля та не підтримуєте наших фермерів, не зробите правильний сільськогосподарський устрій? Чому ви віддаєте на відкуп міжнародним спекулянтам українську землю? Яке ви маєте на це право?»

Запитання від Олександра Бабакова з Ніжина: «Де наша рідна земля, яка належить нам за законом? Шановні, люди не отримали своєї землі, а ви, декілька сотень депутатів, хочете вирішити за них і розпродати їх власність».

Запитання від Наталі Османської з міста Дніпра: «Коли буде референдум щодо землі?!»

Люди вимагають проведення всеукраїнського референдуму, вимагають, щоб їх голос був почутий. Якщо ви не хочете проводити референдум, не хочете віддавати паї людям, добре, тоді давайте розпустимо цей парламент, підемо на вибори і ви чітко заявите, що ви за продаж землі, і нехай вас люди знову оберуть до парламенту, і тоді ви будете приймати це рішення. А ми категорично проти розпродажу України та проти продажу української землі.

Ми вимагаємо разом з людьми...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Поправка 2402. Кальцев.

КАЛЬЦЕВ В.Ф. Запоріжжя. Дякую, шановний Дмитре Олександровичу. На жаль, ані в мене, ані в моїх колег немає можливості достукатися до фракції

монобільшості і всі поправки в автоматичному режимі відхиляються. Тому в нас немає нічого іншого, як намагатися достукатися до вас і доводити до вас думку людей.

Люди виступають категорично проти того, щоб на ринку були комерційні спекулянти. Я казав про те, що в багатьох країнах, які йшли нашим шляхом, утворювали ринок обігу земель, ця функція контролю держави за ринком обігу земель віддавалася Державному земельному банку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Можемо ставити на голосування, так?

Ставлю на голосування поправку 2402. Прошу визначатися та голосувати. «За» – 69.

Рішення не прийнято.

Поправка 2403.

КАЛЬЦЕВ В.Ф. Я продовжу. Дуже небезпечно віддавати цю функцію держави комерційним банкам. Я казав про те, що в банків дуже багато можливостей для того, щоб передавати цю землю один одному й утримувати її довгий час. Керівники банків, а також власники банків і великих латифундій, які працюють в Україні, — у більшості випадків це одні і ті ж особи, і ці люди отримають можливість утримувати землі, перепродавати їх з часом.

Це функція держави — контролювати цей ринок. Якщо ми створимо державний земельний банк, то цей банк отримав би землю в разі банкрутства сільгоспвиробників у дуже короткий термін і був би тим регулятором, який передавав цю землю наступним власникам для того, щоб вона оброблялася безперервно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 2403. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 69.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 2404. Дубіль.

ДУБІЛЬ В.О. Шановні колеги, шановний український народе, фракція «Батьківщина» і наш лідер Юлія Тимошенко послідовно виступають проти цього законопроекту — в умовах війни продавати українську землю, як і 73 відсотки людей. Прошу дослухатися до думки людей, до думки українського народу, до думки українських малих та середніх фермерів, які на сьогодні допомагають вижити українському селу: створюють робочі місця, у межах можливого підтримують об'єкти інфраструктури. Великим холдингам потрібно лише одне: отримати прибутки з нашої родючої землі, а малі та середні фермери сьогодні роблять усе, щоб українське село вижило. Лише так можна зберегти дитячі садки, школи, фельдшерсько-акушерські пункти, бібліотеки.

Щодо поправки. У ній пропонується у пункті 3 частини першої розділу І законопроекту абзац восьмий вилучити, тому що він недоцільний для проведення всеукраїнського референдуму.

Прошу поставити поправку на підтримку.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 2404 народного депутата Дубеля. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 75$

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2406. Павленко.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановний головуючий, шановні колеги, шановний український народе, учергове ми наголошуємо, що «Опозиційна платформа — За життя» проти даного законопроекту, проти відкриття в нинішніх умовах ринку землі без того, щоб запитати точку зору всіх українських громадян.

Під час численних зустрічей протягом останнього місяця, які ми проводили, зокрема на Житомирщині, люди висловлювали величезне занепокоєння щодо можливості запровадження такого закону, а також своєї долі і долі своїх паїв, за які нібито автори законопроекту так агітують. Бо стало не менше шахрайських схем на земельних питаннях, а навпаки, зараз підготовлені і запроваджуються нові шахрайські схеми, як забрати у людей їхню землю, як їм не заплатити навіть те, що передбачено цим законопроектом.

Саме тому ми наголошуємо: без наведення порядку в земельній...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 2406 народного депутата Павленка. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

((3a)) - 71.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2407 народного депутата Гнатенка.

ГНАТЕНКО В.С. Дякую, шановний головуючий. Виборчий округ № 49, Донецька область. Слово «референдум» стало останнім часом найпопулярнішим словом у парламенті. Я впевнений, що як єдиний законодавчий орган Верховна Рада сама повинна ініціювати проведення референдуму щодо цього питання. Ми не повинні нашим нащадкам потім із сумом дивитися в очі, розпродавши українську землю.

Я наполягаю на своїй основній поправці, що це питання повинні провести лише через референдум.

Поставте на голосування і підтримайте, будь ласка. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 2407 народного депутата Гнатенка. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 69.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2409. Народний депутат Грищенко. Не наполягає.

Наступна поправка 2410. Народний депутат Кальцев.

КАЛЬЦЕВ В.Ф. Дякую. Запоріжжя. Шановний головуючий Руслане Олексійовичу, я звертаюся до авторів цього законопроекту. Дуже небезпечно відстороняти державу в такому важливому питанні, а в цьому законопроекті держава усувається від ринку земель. Більшість країн ішли шляхом утворення державного земельного банку, тому що в державного земельного банку є декілька важливих функцій: забирати до себе землю, яка в разі банкрутства виходить на ринок, виконувати дії щодо швидшого обігу землі на ринку, щоб вона знову потрапляла до сільгоспвиробників і працювала на економіку, а не залишалася в руках спекулянтів...

Веде засідання Голова Верховної Ради України РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 2410. Прошу визначатися та голосувати. «За» — 68.

Рішення не прийнято.

Поправка 2411. Дубіль.

ДУБІЛЬ В.О. Шановні колеги, шановний український народе, фракція «Батьківщина» і наш лідер Юлія Тимошенко системно і категорично говорять про те, що ми проти цього законопроекту — в умовах війни продавати нашу українську землю. Конституція говорить про те, що земля ϵ власністю народу України, і це можливо лише після проведення всеукраїнського референдуму.

Що стосується поправки. Даний абзац ϵ недоцільним до проведення всеукраїнського референдуму і, по суті, легалізує землі, які знаходяться у будь-якій приватній власності, у тому числі іноземних юридичних осіб, які вже не менше трьох років зареєстровані в Україні. Ні — продажу української землі іноземцям. Хочуть і надалі іноземці проводити господарську діяльність на нашій українській землі, ніхто не забороня ϵ , нехай орендують у держави або в наших людей, в українського народу, і платять економічно обґрунтовану плату за оренду землі, за оренду паїв.

Прошу поставити поправку на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 2411. Прошу визначатися та голосувати. «За» — 67.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Оголошується перерва до 12 години 30 хвилин.

(Після перерви)

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, добрий день. Ми продовжуємо наше засідання.

Поправка 2412. Народний депутат Качура. Не наполягає.

Наступна поправка 2414. Німченко Василь Іванович.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, я розглядаю оцей цілісний законопроект як платформу, яка передбачає приватизацію нашої держави. По-іншому ми не можемо вести мову, оскільки йдеться про допустимість продажу двох третин території нашої держави. Не треба арифметики, щоб розібратися, що 42 мільйони гектарів (а їх не 42 на сьогодні, а 41,7) із 62 мільйонів гектарів кидають у корзину розпродажу. Ось про що йде мова.

Тому я просив би, наполягаючи на поправці, усе-таки ще раз переоцінити і глянути наперед, що буде в кінці тунелю, там, де чорне.

Спасибі. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 2414 народного депутата Німченка. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 34$.

На жаль, не прийнято.

Наступна поправка 2415. Народний депутат Павленко.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановні колеги, шановний головуючий, шановний доповідачу, щойно під час перерви ми мали надзвичайно цікаву і, на мій погляд, продуктивну дискусію з Миколою Тарасовичем щодо даного законопроекту. Я переконаний, що таку дискусію необхідно провести з кожним громадянином України з тим, щоб він знав і за суттю, і за формою найголовніше — які будуть наслідки ухвалення цього законопроекту.

Я хотів би публічно подякувати за цю дискусію. Її точно не вистачало до початку розгляду цього законопроекту.

Але попри позитивні моменти цього законопроекту, на мій погляд, у ньому залишається дуже багато ризиків. Саме тому я вчергове наполягаю:

необхідно підготуватися і державі, і кожному громадянину до можливого в разі їх погодження відкриття ринку землі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Пане Юрію, взаємно дякую за дискусію. Вона, справді, була цікава, я так розумію, для нас двох і для колег, які разом з нами брали в ній участь. Повірте, що ми — і комітет, і більшість, і багато інших депутатів, дійсно, щиро вважаємо, що прийняття цього законопроекту дасть суттєвий поштовх різним додатковим галузям сільського господарства. Саме такий закон буде плюсом для села, у тому числі щодо робочих місць.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ви наполягаєте, Юрію?

Ставиться на голосування поправка 2415 народного депутата Павленка. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 43$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2416. Народний депутат Кальцев. Будь ласка, Володимире Федоровичу.

КАЛЬЦЕВ В.Ф. Дякую, Руслане Олексійовичу. Я хочу нагадати авторам цього законопроекту про небезпеку від того, що державу в цьому законопроекті практично усунуто від участі в ринку землі. Це дуже небезпечно, тому що держава має наглядати за тим, щоб було вирішено завдання продовольчої безпеки, держава повинна мати такий інструмент, як державний земельний банк, щоб регулювати ринок, щоб завадити спекулянтам, як нашим, так і іноземним, взяти цей ринок у свої руки. Тому що ми мали небезпечний прецедент з приватизацією підприємств через сертифікати, які за такою ж схемою відійшли до рук купи людей, які мають великі гроші, яких називають олігархами. Те саме може прийти і на ринок землі, і це дуже небезпечно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 2416 народного депутата Кальцева. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a \rangle\rangle - 47$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2413. Народний депутат Батенко. Тарасе Івановичу, будь ласка.

БАТЕНКО Т.І. Шановний Руслане Олексійовичу, я дуже дякую, що ви повернулися до моєї поправки. Хочу сказати, що ми, спілкуючись у цей історичний день, сподіваємося, з представниками майбутнього Кабінету Міністрів, розуміємо, що має бути перегляд ряду рішень Кабінету Міністрів у частині так званих реформ, які сьогодні відбуваються в країні. Це стосується в тому числі і законопроекту про ринок землі, і медичної реформи, і інших питань.

Ми мали різні уряди, які будували гіперлупи, зустрічали баржі з кавунами, піднімали до 40 відсотків економіку країни, будували «шовкові шляхи», на самокатах гуляли по Кабміну, але про економіку ніхто не думав. Уряд Гончарука працював на своїх посадах найкоротший час, фактично півроку. Я вважаю, що новий уряд має показати все-таки більший позитив, тому ми будемо підтримувати його.

А поправку, яка регламентує умови господарювання іноземних власників, прошу поставити на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування зазначену поправку. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 67.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2418. Народний депутат Колтунович.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую, шановний головуючий. Шановні народні депутати, звертаю вашу увагу на дві важливі проблеми. По-перше, у нас зривається ряд важливих моментів. Ми вчора під час розгляду своїх поправок звертали увагу на відсутність процесів модернізації у водогосподарському, меліоративному підкомплексі. По-друге, у нас можуть бути не виконані роботи щодо рекультивації та ревіталізації ґрунтів.

Я хотів би звернути увагу на те, що якщо ми проводимо відповідні земельні зміни, то можемо отримати ряд серйозних структурних змін і в економіці, і в земельному питанні, і в земельних відносинах зокрема. Тому коли проводяться такі серйозні кроки щодо запровадження ринку земель сільськогосподарського призначення, необхідно найперше розв'язати глибинні проблеми, які на сьогодні існують у сільському господарстві, а тоді вже рухатися далі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 2418 народного депутата Колтуновича. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 55.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2419. Народний депутат Бурміч.

БУРМІЧ А.П., член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа — За життя». У цьому залі ми сьогодні чуємо, що майже всі промовці за те, щоб порадитися з людьми, але всі аргументи, які наводяться, що три четвертих громадян за референдум щодо закону про ринок землі, відкидаються.

Сьогодні навіть уже було зачитано лист дітей, які звертаються до керівництва Верховної Ради. Мабуть, наступним кроком буде поява нашої української Грети Тунберг з кожного району і з кожного села. Може, тоді ви дослухаєтеся до дітей, яких ви любите. Коли вони приходять до нас на трибуну, ми їм аплодуємо, плескаємо в долоні. То, можливо, треба дослухатися і все-таки сісти за «круглий стіл», порадитися з людьми, донести інформацію, щоб зняти цю напругу, які сьогодні є в суспільстві?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 2419 народного депутата Бурміча. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 60$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2420. Народний депутат Бурміч.

БУРМІЧ А.П. У процесі нашого спілкування і обговорення мені доводилося багато говорити про питання ринку землі з представниками фракції «Слуга народу». Цікаво було слухати, що більшість з тих, з ким я спілкувався, проти ринку землі і за проведення референдуму, тому що, зустрічаючись із виборцями, вони розуміють настрій людей. Я запитую: «Чому ж тоді так? Чому ви?...» Відповідь: «Ну, ти ж розумієш, нам сказали...»

Чесно скажу, не розумію і не хочу розуміти, тому що розумію лише ϵ дине — інтереси українського народу. Те, що він хоче, я розумію, як і наша фракція.

Тому наполягаю поставити питання про референдум. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо дозволите, я все-таки поставлю питання щодо поправки 2420, яке у вас передбачено.

Ставлю на голосування цю поправку. Прошу визначатися та голосувати. «За» – 64.

Рішення не прийнято.

Поправка 2421. Народний депутат Пономарьов.

ПОНОМАРЬОВ О.С. Дякую, шановний головуючий. Виборчий округ $Noldsymbol{2}$ 78, Запорізька область. Шановні колеги, у поправці я пропоную абзац третій частини першої пункту 14 Розділу X «Перехідні положення» Земельного кодексу України викласти в такій редакції: «Порушення вимог цього пункту є підставою для визнання правочину, на підставі якого набувається право власності

на земельну ділянку, недійсним, а також підставою для примусового відчуження земельної ділянки».

Прошу поставити на голосування.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 2421 народного депутата Пономарьова.

Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 67.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2422 народного депутата Плачкової.

ПЛАЧКОВА Т.М., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа — За життя»). Дякую. Добрий день, шановні колеги! Ця моя поправка спрямована на запобігання створенню іноземцями через підставних осіб так званих компаній-одноденок. Я пропоную, якщо вже дозволяти, то дозволити володіти земельними ділянками сільськогосподарського призначення юридичним особам, які здійснюють свою діяльність протягом 10 останніх років. Чому? Тому що давайте все-таки визначимо, щоб історія, ділова репутація та досвід у сільському господарстві виступали запобіжником від фактичного розграбунку національного багатства.

Прошу підтримати і поставити на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 2422 народного депутата Плачкової. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 70$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2423. Народний депутат Гнатенко.

ГНАТЕНКО В.С. Дякую, шановний головуючий, за можливість довести свою поправку. Але я ще раз наголошую, що більшість українців сподіваються, що поки ми ці поправки проженемо, восторжествує розум у цій залі — і ми всетаки це питання винесемо на референдум.

Щодо моєї поправки. У ній пропонується до пункту 14 Розділу X «Перехідні положення» Земельного кодексу України додати абзац восьмий такого змісту: «Земельна ділянка сільськогосподарського призначення, щодо якої судом прийнято рішення про її примусове відчуження, продається на земельних торгах».

Прошу поставити цю поправку на голосування і підтримати. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 2423 народного депутата Гнатенка. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

((3a)) - 73.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2424. Народний депутат Гнатенко.

ГНАТЕНКО В.С. Виборчий округ № 49, Донецька область. Я прошу так само врахувати цю поправку, у якій пропонується абзац сьомий пункту 14 Розділу X «Перехідні положення» Земельного кодексу України викласти в такій редакції: «Порушення вимог цього пункту є підставою для визнання правочину, на підставі якого набувається право власності на земельну ділянку сільськогосподарського призначення, недійсним та примусового відчуження земельної ділянки у судовому порядку».

Прошу цю поправку поставити на голосування і теж підтримати. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 2424 народного депутата Гнатенка. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

((3a)) - 71.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2426. Народний депутат Пузанов. Не наполягає.

Наступна поправка 2427. Богданець. Не наполягає.

Наступна поправка 2428. Качний.

КАЧНИЙ О.С. «Опозиційна платформа — За життя». У поправці пропонується абзац третій частини першої пункту 14 Розділу X «Перехідні положення» Земельного кодексу України викласти в такій редакції: «Порушення вимог цього пункту ϵ підставою для визнання правочину, на підставі якого набувається право власності на земельну ділянку, недійсним, як наслідок, підставою для примусового відчуження земельної ділянки».

Шановні колеги, ще раз повторюю, що «Опозиційна платформа — За життя» проти прийняття ринку землі в тому вигляді, як пропонується, без всеукраїнського референдуму, тому...

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 2428 народного депутата Качного. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 71.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2429. Народний депутат Кальцев Володимир Федорович.

КАЛЬЦЕВ В.Ф. Дякую, шановний Руслане Олексійовичу. Я нагадую, що наша фракція «Опозиційна платформа — За життя» не підтримуватиме цього законопроекту, як і більшість фракцій у сесійному залі, тому що, по-перше, він не вирішує одного з важливих питань — формування класу малих та середніх фермерів, сільгоспвиробників на селі, які мають національну ідею, які повинні бути насамперед українцями. По-друге, цей законопроект не вирішує питання відчуження від ринку землі спекулянтів на ринку землі в особі найперше банків та власників крупних латифундій. По-третє, він не вирішує питання ціни для тих людей, які хочуть продати свої наділи, і вони мають отримати дуже великі гроші, щоб переїхати в місто. Тому ми не будемо підтримувати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 2429 народного депутата Кальцева. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 66.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2430. Народний депутат Соболєв. Будь ласка, Сергію Владиславовичу.

СОБОЛЄВ С.В. Дякую. Ситуація аналогічна: у зв'язку з тим що ми не поставили на підтвердження поправку комітету щодо вилучення мораторію, я прошу вилучити відповідний пункт статті 14, який визначає порядок виділення земель іноземним громадянам, оскільки це визначено в остаточній редакції комітету: лише після референдуму.

Тому в мене прохання підтримати цей пункт статті, який абсолютно чітко визначає, що нам робити з власністю, якщо іноземні громадяни набули її до моменту, поки такої заборони не було.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Сталю на голосування поправку 2430 народного депутата Соболєва. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 87.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2431. Народний депутат Дубіль.

ДУБІЛЬ В.О. Шановні колеги, шановний український народе, ще раз повторюю, що послідовно наш лідер Юлія Тимошенко і фракція «Батьківщина», так само, як і 73 відсотки українського народу, в умовах війни категорично проти цього законопроекту про продаж української землі. Питання продажу

української землі повинен вирішувати народ, як це визначає Конституція, і лише після проведення всеукраїнського референдуму.

Щодо поправки. Даний пункт ϵ недоцільним до проведення всеукраїнського референдуму і, по суті, легалізу ϵ землі, які вже знаходяться в оренді, емфітевзисі, у тому числі іноземних осіб. Ще раз говорю ні — продажу української землі іноземцям. Хочуть проводити господарську діяльність на українській землі — нехай беруть в оренду в держави чи у її власників, в українського народу і сплачують економічно обґрунтовану ціну за оренду паїв.

Прошу поставити поправку на голосування. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ставиться на голосування поправка 2431 народного депутата Дубеля. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 83$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2432. Народний депутат Німченко Василь Іванович.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, я підтримую свою поправку та ідею, яку там закладено, виходячи з того, що недопустимо, що ви врегулювали питання примусової конфіскації земель у людей. Ви знаєте, що треба буде проходити через вила. Якщо не знаєте, що таке вила, подивіться фотографії нашого колишнього колеги. Це перше.

Друге. Подивіться, хто буде займатися питанням примусової конфіскації — виконавча влада, Кабінет Міністрів, а іноземці заводяться вже як суб'єкти купівлі землі. А ми кажемо, що Президент щось обіцяв. Обіцянки — цяцянки. Повинна бути законом захищена власність громадян на землю.

Наостанок хочу вам сказати: зверніться до книги Володимира Великанова «Азиатский дракон перед Чигирином» і прочитайте, що таке Андрусівський мир і що таке Варшавський договір, коли розпродали і забрали землю. А тепер...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Василю Івановичу.

Ставиться на голосування поправка 2432 народного депутата Німченка. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 72.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2433. Народний депутат Павленко.

ПАВЛЕНКО Ю.О. «Опозиційна платформа — За життя». Шановний головуючий, шановні колеги, ми послідовні у своїй позиції. І дуже добре, що ця дискусія зараз відбувається в цьому залі, вона відкриває очі і може показати кожному українському громадянину, що, на жаль, цей законопроект не вирішує заявленої мети — захистити право українця на землю, дати можливості для розвитку села і сільського господарства в Україні.

Саме тому наша пропозиція дуже прагматична і реалістична: ухвалити закон про референдум, почути думку людей, до цього моменту підготувати державу і далі прийняти найефективніше, найрезультативніше рішення, для того щоб розвивалася країна, розвивалися земельні відносини, для того щоб кожен, хто працює на землі, розумів і відчував, що він ϵ власником на своїй землі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 2433 народного депутата Павленка. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 66.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2434. Народний депутат Гнатенко.

ГНАТЕНКО В.С. Дякую, шановний головуючий. Виборчий округ № 49, Донецька область. У поправці 2434 я пропоную у пункті 14 Розділу Х «Перехідні положення» Земельного кодексу України додати абзац дев'ятий такого змісту: «Забороняється купівля-продаж або набуття будь-яким іншим способом права власності на земельні ділянки сільськогосподарського призначення до набрання чинності законом про всеукраїнський референдум та проведення Всеукраїнського референдуму щодо купівлі-продажу земельних ділянок сільськогосподарського призначення…»

Тобто ми, вся наша фракція і люди України, ще раз звертаємося до парламенту: референдум — це основне, що повинно бути і що ми повинні підтримати в цьому питанні.

Поставте на голосування, будь ласка.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 2434 народного депутата Гнатенка. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

((3a)) - 72.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2435. Народний депутат Колтунович.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Шановний пане Голово, шановні колеги. Вчора в аргументації щодо цілого блоку своїх поправок я неодноразово акцентував увагу на тому, що запровадження обігу земель сільськогосподарського призначення можливе, і на наш погляд, це було б доцільним після проведення всеукраїнського референдуму.

Вчора я наводив дані соціологічної служби Київського міжнародного інституту соціології, а також соціологічної групи «Рейтинг». На сьогодні ми володіємо новими даними, Центр Разумкова проводив відповідне соціологічне

дослідження. За їхніми даними, 68,9 відсотка громадян України виступають за проведення референдуму щодо обігу земель сільськогосподарського призначення, 72 відсотки громадян України, які пішли б на цей референдум, виступають проти. Це дані незалежного соціологічного центру. І що найважливіше, 48 відсотків, це фактично половина громадян України, виступають за блокування проекту закону політичними партіями «Опозиційна платформа — За життя» та «Батьківщина», щоб зупинити запровадження цього обігу земель.

Тому прошу підтримати поправку і все-таки проголосувати за референдум. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 2435 народного депутата Колтуновича. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

((3a)) - 72.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2436. Народний депутат Бурміч.

БУРМІЧ А.П. «Опозиційна платформа — За життя». Я і мої колеги всетаки не втрачаємо надії, що достукаємося до сердець і здорового глузду влади, і ті аргументи, які наводимо ми та інші колеги з парламенту, щодо необхідності проведення референдуму і «круглого столу» з людьми, з аграріями, з тими, хто працює на землі, все-таки дійдуть до вас і, може, сьогоднішні рішення, які будуть прийматися о 16 годині, щодо намірів виходу з того туману влади, в якому вона знаходиться, також подіють. Ми сподіваємося, що зважаючи на ту роботу, яку ми проводимо протягом уже кількох місяців і перевели її на весну, усетаки нас почують, почують український народ і прийматимуть рішення відповідно до його інтересів, до інтересів держави та незалежності.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 2436 народного депутата Бурміча. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 66.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2438. Плачкова.

ПЛАЧКОВА Т.М. Шановні колеги, це моя поправка дуже конкретна. Давайте все-таки додамо правової визначеності деяким поняттям цього законопроекту в цілому. Тому я пропоную абзац четвертий частини першої пункту 14 Розділу X «Перехідні положення» Земельного кодексу України викласти в такій редакції: «Термін «сільськогосподарський товаровиробник» використовується у цьому пункті у значенні, встановленому законодавством України».

Таким чином будуть усунуті можливі неузгодженості хоча б щодо термінології зазначеного законопроекту.

Хочу також додати, що наша фракція «Опозиційна платформа — За життя» виступає категорично проти цього законопроекту. Ми просимо і сьогодні, і далі його не розглядати і взагалі зняти з розгляду.

Поправку прошу...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 2438 народної депутатки Плачкової. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 72.

Рішення не прийнято.

Поправка 2437 народного депутата Пономарьова. Я перепрошую.

ПОНОМАРЬОВ О.С. Дякую. Шановні колеги, ще раз звертаю увагу, що наша фракція послідовно виступає проти відкриття ринку землі, щонайменше в такому вигляді.

Зараз прошу розглянути мою технічну поправку до проекту, який ми розглядаємо. Абзац четвертий частини першої пункту 14 Розділу X «Перехідні положення» Земельного кодексу України: «Термін «сільськогосподарський товаровиробник» використовується в цьому пункті у значенні, наведеному в підпункті 14.1.235 пункту 14.1 статті 14 Податкового кодексу України» з розуміння того, як часто змінюється законодавство, пропоную викласти в такій редакції: «Термін «сільськогосподарський товаровиробник» використовується в цьому пункті у значенні, встановленому чинним законодавством України».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ну, я не казав би, що це технічна поправка, вона суттєва.

Ставиться на голосування поправка 2437 народного депутата Пономарьова. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 70.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2441. Німченко Василь Іванович.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, я для стенограми кажу про статтю 111 Кримінального кодексу України, яка передбачає, що всі навмисні дії, вчинені на шкоду суверенітету України, є державною зрадою України. Тому я хотів би, щоб усі знали — і лобісти, і ініціатори, і автори законопроекту, що історія повернеться до цього питання. Ми поставили Україну не лише на розкол, а на розпад як держави. Ми що, цього не розуміємо?

Шановні колеги, я дуже прошу, почитайте, подумайте, назад дороги може не бути, і, на жаль, постраждає наш народ.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Василю Івановичу. Єдине, що все-таки я бачу вже десь десяту вашу поправку, яка складається з одного слова «виключити». Але я ставлю її на голосування.

Ставиться на голосування поправка 2441 народного депутата Німченка. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 70.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2442. Народний депутат Гнатенко. Будь ласка.

ГНАТЕНКО В.С. Дякую, шановний головуючий. Виборчий округ № 49, Донецька область. У поправці я пропоную пункт 14 Розділу X «Перехідні положення» доповнити таким абзацом: «Забороняється внесення права на земельну частку (пай) до статутних капіталів господарських товариств до проведення та встановлення результатів Всеукраїнського референдуму стосовно купівлі-продажу земель сільськогосподарського призначення».

Якщо на сьогодні ми бачимо, що різні експертні центри повідомляють про 72 відсотки громадян, які не підтримують цього законопроекту, у мене таке запитання: як узагалі планує монобільшість іти наперекір цьому людському питанню і набрати більшість голосів у сесійному залі?

Прошу це питання поставити на голосування і підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 2442 народного депутата Гнатенка. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 70.

Рішення не прийнято.

Перед тим як оголосити наступну поправку, я хочу звернутися до народного депутата Гнатенка. Далі у вас три практично ідентичні поправки. Я розумію, що аргументація буде та сама. Можливо, відведемо 1 хвилину на виступ і поставимо три поправки підряд? Так? Дякую.

Поправка 2443. Будь ласка.

ГНАТЕНКО В.С. Дякую, шановний головуючий. Поправка 2443 стосується того, щоб пункт 14 Розділу X «Перехідні положення» Земельного кодексу України доповнити абзацом дванадцятим такого змісту: «Внесення права на земельну частку (пай) до статутних капіталів господарських товариств можливо за умови набрання чинності законом про обіг земель сільськогосподарського призначення, та у разі, якщо за результатами Всеукраїнського референдуму схвалено рішення щодо можливості купівлі-продажу земельних ділянок сільськогосподарського призначення».

Я також звертаю вашу увагу, що багато держав продавали свою землю, а потім іншими різними шляхами забирали цю землю назад. Я не хочу, щоб Україна йшла таким хибним шляхом, щоб ми повторювали помилки тих держав.

Ми просимо взагалі зняти з розгляду Верховної Ради питання щодо цього законопроекту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Тобто я можу підряд поставити ці три поправки, як ми з вами домовилися? Ставлю на голосування поправку 2443 народного депутата Гнатенка. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 72.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2444 народного депутата Гнатенка. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 68$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2445 народного депутата Гнатенка. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 60.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2447. Народний депутат Качний. Будь ласка.

КАЧНИЙ О.С. Шановні колеги, я хочу наголосити ще раз, що «Опозиційна платформа — За життя» виступає проти ринку землі, тому що в нас досі не зроблено реєстру, немає переоцінки, узагалі нічого не підготовлено для того, щоб захистити фермера. А ті 10 тисяч гектарів в одні руки дають можливість виключно багатіям та іноземцям скупити всю нашу землю.

Тому я хотів би найперше підкреслити, що після зміни уряду ми сподіваємося на те, що буде змінено політику щодо аграрного напряму ринку землі, щодо розпродажу державних підприємств. І якщо буде створено міністерство аграрної політики, то я хотів би і вся наша фракція наполягає, щоб очолив цей напрям...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 2447 народного депутата Качного. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 69.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2448. Народний депутат Соболєв. Сергію Владиславовичу, будь ласка.

СОБОЛЄВ С.В. «Батьківщина». Шановні колеги, на жаль, ці зміни до Земельного кодексу страждають на те, що це зміни до нещасних одинадцяти статей і все підведено лише під одне: яким чином через спеціальні схеми дати

можливість перепродати землю сільгосппризначення, причому байдуже кому, через те що відсутній термінологічний підхід.

Ось, наприклад, у старому законі ϵ таке поняття, як «сільськогосподарський товаровиробник». Це поняття абсолютно змінилося за останні десятки років, але автори навіть не запропонували, як це зробити. Тому моя пропозиція — виключити абзац четвертий частини чотирнадцятої, щоб потім не було тлумачення, що під поняття «сільськогосподарський товаровиробник» можна підвести будь-що і будь-кого, включаючи іноземців.

На жаль, я не бачу, що комітет врахував або врахує зал, тому я вимагаю поставити мою поправку на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 2448 народного депутата Соболєва. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 78$

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2449. Народний депутат Дубіль.

ДУБІЛЬ В.О. Шановні колеги, шановний український народе, наш лідер Юлія Тимошенко, фракція «Батьківщина», 73 відсотки народу України категорично проти цього законопроекту про продаж української землі. Прошу дослухатися до українського народу, до обласних рад, до громад, які звернулися до Верховної Ради з тим, щоб цей законопроект зняли з розгляду.

Прошу дослухатися до середніх та малих фермерів в Україні, які на сьогодні допомагають вижити українському селу, допомагають зберегти дитячі садки, школи, бібліотеки, фельдшерсько-акушерські пункти.

Що стосується поправки. Даний пункт ϵ недоцільним до проведення всеукраїнського референдуму і, по суті, легалізує землі, які вже знаходяться в оренді, емфітевзисі, у тому числі іноземних осіб.

Ще раз повторюю, що ми категорично проти продажу землі іноземцям. Нехай беруть землю в оренду у власників — українського народу та у держави — і платять економічно обґрунтовану ціну за паї.

Прошу поставити на голосування. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 2449 народного депутата Дубеля. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 75.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2450. Народний депутат Кунаєв. Не наполягає.

Наступна поправка 2451. Народний депутат Приходько.

ПРИХОДЬКО Н.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа — За життя» Виступає рішуче проти продажу української землі. Відкриття ринку землі в той спосіб, який передбачено в цьому законопроекті, — це злочин проти українського народу.

Питання продажу землі сільськогосподарського призначення — це стратегічне питання, і воно не повинно вирішуватися в кабінетах влади, його повинен вирішити український народ. Я вимагаю проведення всеукраїнського референдуму щодо вільної купівлі та продажу земель. Адже відповідно до статті 13 Конституції України земля ε скарбом українського народу і тому саме народ повинен вирішити це питання, а не 423 народні депутати.

Моя поправка саме про це, тому прошу підтримати. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 2451 народної депутатки Приходько. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 67.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2452 теж цього автора. Народна депутатка Приходько.

ПРИХОДЬКО Н.І. Дякую. На продовження рішучої та незламної позиції фракції «Опозиційна платформа — За життя» я вимагаю почути людей. Не бійтеся дізнатися думку нашого народу, проведіть всеукраїнський референдум — і ви побачите, що цей проект закону не підтримує більше 70 відсотків українців. Фермери та селяни по всій Україні вам розкажуть, що хочуть самі бути господарями на своїй землі та не дозволять іноземцям скупити за копійки українську землю. Необхідно прийняти закон про всеукраїнський референдум.

Крім того, Руслан Олексійович учора вже анонсував, що такий законопроект уже ϵ , і ми зможемо його побачити на сайті Верховної Ради. Тому мені здається, нам не завадить прийняти такий закон, потім провести всеукраїнський референдум, встановити результати — і лише після того порушувати питання обігу земель сільськогосподарського призначення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 2452 народного депутата Приходько. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 67.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2453. Народний депутат Німченко Василь Іванович.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, я звертаюся до головуючого. Ви щойно відхилили мою поправку. Насамперед я хочу сказати, пане головуючий, коли йдеться про скоєння злочину, на мені лежить обов'язок інформувати, хто цього не розуміє. Я прошу включити поправку, у якій ідеться про те, щоб не допустити до участі в розпорядженні земельними ресурсами іноземців і не допустити свавілля щодо обмеження користування, розпорядження, управління земельними ресурсами, у тому числі земельними ділянками, над селянами, фермерами тощо.

Тому я наполягаю на своїй поправці.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прекрасно.

Ставиться на голосування поправка 2453 народного депутата Німченка. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 69.

Рішення, на жаль, не прийнято, Василю Івановичу.

Наступна поправка 2454. Народний депутат Павленко.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановний головуючий, шановні колеги, шановний український народе, «Опозиційна платформа — За життя» послідовна у своїх діях захистити право українських громадян жити і працювати на своїй землі, і саме тому ми чіткі у своїх діях і позиції проти даного законопроекту.

Я хочу звернути увагу шановних колег, що ми розглядаємо цей законопроект в умовах глибокої економічної, соціальної кризи, до якої додалася ще й політична криза. Запровадження цих норм у таких умовах — це дати можливість багатьом шахраям використати цю ситуацію. Саме тому було б доцільно знайти консенсус у залі, до четверга домовитися, зняти, направити на доопрацювання цей законопроект, сформувати порядок денний з тих законопроектів, на які чекають українські громадяни, які спрямовані на мир, на захист...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 2454 народного депутата Павленка. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 65.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2455. Народний депутат Лукашев. Не наполягає.

Наступна поправка 2457. Народний депутат Мороз.

МОРОЗ В.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 59, Донецька область, політична партія «Опозиційна платформа — За життя»). Дякую, шановний головуючий. Виборчий округ № 59, Донеччина. Фракція «Опозиційна платформа — За життя» послідовно говорить про те, що ми проти продажу землі і за те, щоб спочатку був проведений

референдум, щоб люди могли визначитися, з чим вони підуть далі щодо землі і з землею.

У поправці пропонується доповнити Розділ X «Перехідні положення» Земельного кодексу України пункт 15 такого змісту: «До 01.01.2025 року забороняється зміна цільового призначення земельних ділянок, що перебувають у власності або користуванні громадян та юридичних осіб для ведення товарного сільськогосподарського виробництва та фермерського господарства, за винятком відчуження земельних ділянок для державних потреб».

Дуже дякую і прошу підтримати мою поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 2457 народного депутата Мороза. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 64$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2458. Народний депутат Колтунович.

КОЛТУНОВИЧ О.С. «Опозиційна платформа — За життя». Шановний головуючий, шановні народні депутати, шановні виборці! Я звертаюся найперше до наших виборців щодо того, що те благо, яке пропонує політична партія «Слуга народу» у проекті закону щодо обігу земель сільськогосподарського призначення, насправді таким не ϵ , тому що навіть у разі запровадження обігу земель сільськогосподарського призначення і продажу земельної ділянки у кожного з вас будуть надмірні транзакційні витрати.

Про що йде мова? Я вже кілька разів про це говорив, але я повторю в деталях. Вартість нотаріальних послуг щодо переоформлення, вартість розробки технічної документації перед здійсненням операцій купівлі-продажу, сплата податків і зборів — всі ці речі ϵ , вони мають бути, і ми від цього нікуди не підемо. Тому, за підрахунками експертів, від 40 до 60 відсотків вартості земельного паю може йти відповідно на ці витрати. Тому ми розуміємо, що залишок не дозволить вам скористатися навіть тією номінальною сумою, яка ніби має бути.

Прошу підтримати поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 2458 народного депутата Колтуновича Олександра Сергійовича. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

((3a)) - 67.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2461. Народний депутат Колтунович.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую, шановний пане головуючий. Я хочу також звернути увагу, що запровадження обігу земель сільськогосподарського

призначення може зірвати імплементацію ряду директив і технічних регламентів, які підписані нами в рамках Угоди про асоціацію з Європейським Союзом. Зокрема, Директива 91676 і більше 20 (я точніше полічив, — 59) регламентів та директив Європейського Союзу, які стосуються сільського господарства, які стосуються питання земельних відносин і в тому числі водокористування — це директива щодо нітратів, якщо більш детально.

Тому з цієї точки зору додаток до глави 17 «Сільське господарство та розвиток сільських територій» має враховувати відповідні зміни, і ми повинні найперше звернути увагу на те, що ми можемо втратити ті темпи, які вже мали в цьому напрямі.

Прошу поставити на голосування дану поправку. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 2461 народного депутата Колтуновича. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 65.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2462. Народний депутат Колтунович Олександр Сергійович.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Поправки 2462 і 2463 прошу поставити на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 2462 народного депутата Колтуновича. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 67.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2463 народного депутата Колтуновича. Ставлю на голосування. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 66.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2464. Народний депутат Волошин Олег Анатолійович. Будь ласка.

ВОЛОШИН О.А., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України з Європейським Союзом (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа—За життя»). Шановний головуючий, я прошу поставити мою поправку на голосування відразу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 2464 народного депутата Волошина. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 58$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2475. Народний депутат Шуфрич Нестор Іванович.

ШУФРИЧ Н.І., голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа — За життя»). Дякую, шановний головуючий. Я хочу звернути увагу й осмислити все, що відбувається зараз у цьому залі, адже буквально вчора-сьогодні опублікували результати соцдосліджень Центру Разумкова, який точно не можна звинуватити в тому, що він є фан-клубом нашої політичної сили. Там опубліковані дані, що половина українців підтримують наші дії щодо розгляду цього законопроекту саме в такий спосіб, і вони називають це блокуванням прийняття закону. Люди підтримують будь-яку можливість унеможливлення прийняття такого закону. А 72 відсотки категорично проти введення ринку землі. А 76 відсотків прийдуть на референдум і скажуть ні вашій політиці.

Щодо суті поправки 2475. Я зачитаю, що в ній пропонується: «Кабінету Міністрів України забезпечити належні дії з недопущення неповернення валютної виручки…»

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Несторе Івановичу.

Ставиться на голосування поправка 2475 народного депутата Шуфрича Нестора Івановича. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 66.

Рішення не прийнято.

Несторе Івановичу, далі йде плеяда ваших фундаментальних і системних поправок. Може, я надам вам 2 хвилини, ви виступите, і ми просто проголосуємо їх одна за одною, бо вони разом виглядають системно?

Добре, 3 хвилини, так? За чергою розглядаємо кожну поправку? (Шум у залі). Я тому й кажу, але просто було б системніше...

ШУФРИЧ Н.І. Шановний пане головуючий, я наполягатиму на своєму праві, тому що всі наступні поправки відрізняються і стосуються окремих спеціальних питань.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді поправка 2476. Будь ласка.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую вам за вашу пропозицію і висловлення поваги до всіх нас.

Ми пропонуємо в цій поправці Розділ X «Перехідні положення» Земельного кодексу України доповнити пунктом 15⁹ такого змісту: «Кабінет Міністрів України запроваджує заходи, в тому числі шляхом участі в створенні сільськогосподарських переробних підприємств для зростання рівня переробки сільськогосподарської продукції».

У даному випадку ми вболіваємо, щоб Україна була не лише експортером сировини, тобто первинного продукту, а щоб ми переробляли і стимулювали тих, які хочуть переробляти нашу сільгосппродукцію та експортувати товари, а не зерно. Це підвищить нашу вагу...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Несторе Івановичу.

Ставиться на голосування поправка 2476 народного депутата Шуфрича Нестора Івановича. Комітет, на превеликий жаль, відхилив цю поправку. Тому прошу зал визначатися та голосувати.

(3a) - 66.

Рішення, на жаль, не прийнято.

Наступна поправка 2477 цього ж шанованого автора.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, пане головуючий. У ній теж пропонується цікава новація, а саме: «Кабінет Міністрів України особисто або спільно з іншими учасниками може створювати необхідні спеціалізовані фінансові установи для забезпечення кредитування фермерських господарств. При цьому не допускається перехід права управління та визначального прийняття рішення в таких фінансових установах до осіб, що не ϵ громадянами України». Тобто не лише право власності, а й взяття участі в прийнятті рішень.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло, Несторе Івановичу.

ШУФРИЧ Н.І. Дуже багато фермерів уже зараз стурбовані тим, що можуть бути різні зловживання з боку банків. Тому ми пропонуємо саме Кабінету Міністрів України і виключно йому створювати умови для забезпечення додаткового фінансового кредитування під контролем держави виключно в інтересах наших фермерів. І це все можливо лише після проведення всеукраїнського референдуму.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

Ставиться на голосування поправка 2477 народного депутата Шуфрича. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

((3a)) - 69.

Усього-на-всього 69 голосів. На жаль, не вдалося переконати зал Нестору Івановичу.

Поправка 2478.

ШУФРИЧ Н.І. Ви знаєте, головне, що нам вдалося почути народ України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це найважливіше.

ШУФРИЧ Н.І. Це головніше, ніж піддатися кон'юнктурі під час побажанки з-за океану і з-за кордону розпродати українську землю. Тому ми пропонуємо таку поправку: «Розділ X «Перехідних положень» доповнити пунктом 15⁷ такого змісту: «Національний банк України забезпечує отримання фермерськими господарствами, які обробляють до 2 тисяч гектарів земель сільськогосподарського призначення, позичкових коштів за ефективною ставкою не більшою розміру облікової ставки НБУ на строк не менше п'яти років».

Тобто в нас була пропозиція, якщо на референдумі буде схвалено позитивне рішення щодо самого ринку землі, 200 гектарів на одного громадянина України, а якщо вони об'єднаються і створять колектив фермерських господарств, то НБУ має забезпечити їх...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Несторе Івановичу.

Ставиться на голосування поправка 2478 народного депутата Шустера. О, Боже, перепрошую, Несторе Івановичу. Поправка 2478 народного депутата Шуфрича Нестора Івановича. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 70.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2479. Народний депутат Шуфрич Нестор Іванович.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую. Я запропоную Савіку скористатися правом на репліку. Ви знаєте, я звик до цього, у мене два такі випадки — це сам Савік Шустер із «Большой перемены» Нестор Петрович. Ну, есть еще Нестор Иванович Махно, но к этому мы движемся, я так понимаю.

Дякую, шановний головуючий...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від вас залежить, Несторе Івановичу...

ШУФРИЧ Н.І. Але поправка 2479 трохи не про це. Ми пропонуємо внести до Розділу X «Перехідних положень» Земельного кодексу таку поправку: «Внесення земельних ділянок сільськогосподарського призначення до юридичних осіб, які напряму чи опосередковано контролюються нерезидентом, дозволяється лише через п'ять років запровадження вільного обігу земель сільськогосподарського призначення. Державна установа, зазначена в пункті 15⁵ «Перехідних положень», набуває переважного права набуття у власність частки в юридичній особі, яка має у власності землі сільськогосподарського призначення». Але це виключно після того, як на це буде згода і прийнято відповідне рішення на національному референдумі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозумів.

Ставиться на голосування поправка 2479 народного депутата Шуфрича Нестора Івановича. На жаль, комітет відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 67.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2480 авторства Шуфрича Нестора Івановича.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий. Вона теж стосується розділу X «Перехідні положення» Земельного кодексу, а саме пропонується доповнити його пунктом такого змісту: «До запровадження вільного обігу земель сільськогосподарського призначення Кабінет Міністрів України забезпечує створення уповноваженої державної установи з викупу земельних ділянок сільськогосподарського призначення. Ця установа фінансується за рахунок коштів виключно Державного бюджету України, має переважне право викупу земельних ділянок сільськогосподарського призначення та звільняється від сплати податків, внесків, винагород тощо. Фінансування витрат на набуття земельних ділянок відбувається за рахунок коштів Державного бюджету та/або власних коштів установи».

Про що йдеться? Про вирішення питання в разі крайньої необхідності і бажання землевласника продати свій пай. Він продається виключно державній установі, яка контролюється Кабінетом Міністрів України і використовує кошти виключно державного бюджету. Тобто ми...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Несторе Івановичу.

Ставиться на голосування поправка 2480 народного депутата Шуфрича. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 73.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2481 народного депутата Шуфрича Нестора Івановича.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий. Ця поправка дещо коротша. Вона теж стосується Розділу X «Перехідних положень», а саме пропонується доповнити його пунктом такого змісту: «Проведення всеукраїнської інвентаризації земельних ділянок сільськогосподарського призначення з внесенням даних до Державного земельного кадастру є невід'ємною передумовою запровадження вільного обігу ринку земель сільськогосподарського призначення». Прошу поставити її на голосування.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Одразу ставлю на голосування поправку 2481 народного депутата Шуфрича. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 67.$

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2482 народного депутата Шуфрича Нестора Івановича.

ШУФРИЧ Н.І. Шановний головуючий, я хочу ще раз нагадати про нашу принципову позицію і перемогу в цьому залі. Ми вже перемогли, не дозволивши бліцкригу з прийняття закону про землю. І сьогодні о 16 годині відбудеться ще одна перемога українського народу та опозиції, яка відразу після прийняття закону про Державний бюджет, що погіршило життя наших громадян, вимагала відставки цього безвідповідального уряду, що сьогодні, я сподіваюся, відбудеться.

Щодо цієї поправки хочу наголосити, що вона також стосується Розділу X «Перехідні положення», а саме пропонується доповнити його таким пунктом: «Агрохімічний паспорт поля ε обов'язковим документом при переході права власності для земельних ділянок, що призначені для ведення фермерського господарства або для ведення особистого селянського господарства. Максимальна тривалість між попереднім агротехнічним паспортом може складати не більше, ніж п'ять років».

Це зроблено заради збереження якості нашої землі...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 2482 Нестора Івановича Шуфрича. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 68.

Рішення, на жаль, не прийнято.

Наступна поправка 2483 народного депутата Шуфрича Нестора Івановича.

ШУФРИЧ Н.І. Я, чесно кажучи, не розумію, чому такі дуже важливі для наших громадян поправки не підтримуються. Але все це залишається на совісті монобільшості, а також на совісті сьогоднішньої влади.

Наступна поправка теж стосується розділу X «Перехідні положення», а саме пропонується доповнити його новим пунктом: «Земельні ділянки сільськогосподарського призначення площею до 200 гектарів, що були передані у спадок нерезиденту, не обраховуються при встановленні граничного... Вимоги частини другої статті 130 не поширюються на набуті фізичною особою — нерезидентом у спадщину земельні ділянки. Якщо розмір таких земельних ділянок не перевищує 200 гектарів, то ця земельна ділянка не приймається до обрахунку в разі застосування положень частини другої статті 130». Але далі, я хочу нагадати, що вона має бути реалізована виключно резидентом України, і ми на цьому наполягаємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Несторе Івановичу.

Ставиться на голосування ваша поправка 2473. Комітет її пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

((3a)) - 67.

Рішення не прийнято, на жаль.

Наступна поправка 2484 Нестора Івановича Шуфрича.

ШУФРИЧ Н.І. Наступна поправка теж стосується можливості отримання права власності нерезидентом. Але це може бути виключно після всеукраїнського референдуму, якщо на те буде воля народу України. Інші будь-які випадки виключаються. Тому ми наполягаємо на розгляді цієї поправки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Несторе Івановичу ця поправка показує явний дисонанс між багатьма заявами про референдум і між тим, що там написано. А написано, що через 10 років без референдуму нерезиденти допускаються до ринку.

Поправку відхилено.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Несторе Івановичу, якось так, недопрацювали.

Ставлю на голосування цю поправку 2484 народного Шуфрича. Комітет пропонує відхилити. Обґрунтування комітету ви почули. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 66.

Рішення не прийнято.

Несторе Івановичу, крайня в цьому блоці ваша поправка. Запрошую вас. Поправка 2485.

ШУФРИЧ Н.І. Безумовно, я з нетерпінням чекатиму наступного блоку в надії переконати своїх колег із монобільшості. Але я прошу перечитати стенограму щодо моєї позиції з попереднього питання. Ми реагували на вашу редакцію і вносили свої поправки. Але наша принципова позиція, яка, до речі, визначена і в поправці 2485, що будь-які питання щодо продажу землі, а також будь-якого ймовірного права на отримання власності нерезидентами, можливі виключно в одному випадку — і я цитую цю поправку: після проведення всеукраїнського референдуму. До його проведення жодні дії неможливі. Це наша принципова позиція, і саме це підтримує сьогодні український народ.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 2485 народного депутата Шуфрича Нестора Івановича. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 65.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2486. Народний депутат Мороз. Не наполягає, так? (Шум у залі).

Я не бачу у віконечко пана Мороза. Будь ласка.

МОРОЗ В.В. Дякую, шановний пане головуючий. Я хочу сказати єдині слова: референдум, референдум і ще раз референдум. Тому що сьогодні, за соцопитуваннями, 76 відсотків громадян України готові прийти на референдум і проголосувати за свій вибір: продавати землю або не продавати, бути ринку землі або не бути.

Поправка 2486: «У Розділі X «Перехідні положення» абзац шостий пункту 15 викласти в такій редакції: «Якщо за результатами Всеукраїнського референдуму не буде схвалено рішення про вільний продаж та купівлю земель сільськогосподарського призначення, то дія заборони на купівлю та продаж або іншим способом відчуження земельних ділянок та земельних часток (паїв), визначених підпунктами «а» та «б» цього пункту, в частині їх купівлі-продажу та іншим способом відчуження, а так само в частині передачі прав на відчуження цих земельних ділянок та земельних часток (паїв) на майбутнє зберігається до 1 січня 2030 року».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 2486 народного депутата Мороза. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 60.

Рішення не прийнято.

Я хотів запитати, оскільки наступні поправки близькі за змістом, чи можна врахувати цю аргументацію і поставити їх підряд? Можна, так? Ні, не можна.

Тоді поправка 2487. Народний депутат Мороз.

MOPO3 В.В. Це дуже важливі поправки, тому що вони стосуються референдуму. Якщо не буде референдуму, то треба, щоб люди чули, про що ми сьогодні говоримо.

Отже, поправка 2487: «У Розділі X «Перехідні положення» абзац п'ятий пункту 15 викласти в такій редакції: «Якщо за результатами Всеукраїнського референдуму схвалено рішення про вільних продаж та купівлю земель сільськогосподарського призначення, то купівля та продаж або інші способи відчуження земельних ділянок та земельних часток (паїв), визначених підпунктами «а» та

«б» цього пункту, запроваджується на наступний день після дня офіційного оголошення результату референдуму».

Прошу підтримати мою поправку. Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 2486. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 65.

Рішення не прийнято.

Поправка 2487. Мороз.

МОРОЗ В.В. Мабуть, поправка 2488, Дмитре Олександровичу.

Виборчий округ № 59, Донеччина. У поправці пропонується в Розділі X «Перехідні положення» абзац четвертий пункту 15 викласти в такій редакції: «Угоди (у тому числі довіреності), укладені до проведення та встановлення результатів Всеукраїнського референдуму щодо вільного продажу та купівлі земель сільськогосподарського призначення та земельних часток (паїв), визначених підпунктами «а» та «б» цього пункту, в частині їх купівлі та (або) продажу та іншим способом відчуження, а так само в частині передачі прав на відчуження цих земельних ділянок та земельних часток (паїв) на майбутнє є недійсними з моменту їх укладення (посвідчення)».

Прошу підтримати. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Поправка 2487. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 64.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 2488.

МОРОЗ В.В. Дмитре Олександровичу, мабуть, поправка 2489, а поправка 2587... Я йду за чергою. Поправка 2489.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Поправка 2489.

МОРОЗ В.В. Дякую, пане головуючий. Поправка 2489: «У Розділі X «Перехідні положення» абзац третій пункту 15 викласти в такій редакції: «б) купівля та продаж або іншим способом відчуження земельних ділянок і зміна цільового призначення (використання) земельних ділянок, які перебувають у власності громадян та юридичних осіб для ведення товарного сільськогосподарського виробництва, земельних ділянок, виділених у натурі (на місцевості) власникам земельних часток (паїв) для ведення особистого селянського господарства, а також

земельних часток (паїв), крім передачі їх у спадщину, обміну (міни) відповідно цього Кодексу».

Прошу підтримати. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 2489. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 65.

Рішення не прийнято.

Поправка 2490.

MOPO3 В.В. Виборчий округ № 59, Донеччина. Шановний головуючий, шановні колеги! Сьогодні всі люди, які живуть на лінії розмежування, сподіваються на те, що зі зміною Кабінету Міністрів усе-таки і щодо цього проекту закону про ринок землі будуть зроблені відповідні висновки і ми більше не будемо повертатися до цього ганебного законопроекту.

Поправка 2490: «У Розділі X «Перехідні положення» абзац другий пункту 15 викласти в такій редакції: «а) купівля та продаж земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної та комунальної власності».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 2490.

Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 65.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 2491. Мороз.

МОРОЗ В.В. Виборчий округ № 59, Донеччина. Шановний головуючий, шановні колеги, я хочу наголосити на тому, що наша фракція проти продажу землі, і прошу підтримати поправку 2491: «У Розділі Х «Перехідні положення» абзац перший пункту 15 викласти в такій редакції: «15. Не допускається до проведення та встановлення результатів Всеукраїнського референдуму щодо вільного продажу та купівлі земель сільськогосподарського призначення».

Прошу підтримати. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 2491. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 68.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 2495. Пономарьов.

ПОНОМАРЬОВ О.С. Дякую, Дмитре Олександровичу. Запорізька область. Я дуже сподіваюся, що партія влади дослухається до вимог суспільства та почує людей, які підписали численні листи-звернення до Президента, Верховної Ради, уряду з вимогою відмовитися від планів на продаж землі поки

законодавство не буде приведено у відповідальність до інтересів громадян України. Свою думку вони мають висловити під час проведення референдуму.

Тому пропоную внести таку поправку до Земельного кодексу: «Розділ X «Перехідні положення» Земельного кодексу України доповнити новим пунктом 15 такого змісту: «Визнаються угоди недійсними, які були укладені під час дії заборони на купівлю-продаж земель сільськогосподарського призначення та до проведення та встановлення результатів...».

Прошу поставити на голосування. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 2495. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 66.

Рішення не прийнято.

Поправка 2496. Скорик.

СКОРИК М.Л., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа — За життя». Шановні колеги, шановний головуючий, шановні громадяни України, дозвольте мені процитувати поправку: «У Розділі Х «Перехідні положення» абзац шостий пункту 15 викласти в такій редакції: «Якщо за результатами Всеукраїнського референдуму не буде схвалено рішення про вільний продаж та купівлю земель сільськогосподарського призначення, то дія заборони на купівлю та продаж або іншим способом відчуження земельних ділянок та земельних часток (паїв), визначених підпунктами «а» та «б» цього пункту, в частині їх купівлі-продажу та іншим способом відчуження, а так само в частині передачі прав на відчуження цих земельних ділянок та земельних часток (паїв) на майбутнє зберігається до 1 січня 2025 року».

Прошу підтримати дану поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 2496. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 65.

Рішення не прийнято.

Поправка 2497.

СКОРИК М.Л. Шановний головуючий, у принципі поправки 2497, 2498, 2499 і 2500 схожі за змістом. Я проситиму поставити їх на голосування, а зараз хочу звернутися ще раз до всієї більшості з такою дружньою порадою.

Зараз дуже вдалий час для того, щоб відкликати цей законопроект. Через декілька годин ви плануєте затверджувати новий Кабінет Міністрів. Я так розумію, що головна причина в тому, що, дійсно, серйозно впали рейтинги. Тим, що ви заміните Гончарука на Шмигаля, ви ці рейтинги не піднімете в жодному

разі, тому що ви збираєтеся залишити той самий курс, яким ви зараз ідете. Якщо ви зараз відкличете цей законопроект, то це принесе користь не лише вашому рейтингу і президентському рейтингу, вашої політичної сили, а збереже національне надбання — землю України в руках народу України, а це буде великою користю для Української держави. Буду дуже вдячний, якщо ви до мене дослухаєтеся. Прошу поставити...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування за чергою.

Поправка 2497. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 63.

Рішення не прийнято.

Поправка 2498. Прошу визначатися та голосувати.

((3a)) - 62.

Рішення не прийнято.

Поправка 2499. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 65.

Рішення не прийнято.

Поправку 2500 можемо ставити на голосування? Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 65.

Рішення не прийнято.

Поправка 2501. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 64.

Рішення не прийнято.

Поправка 2514. Королевська.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю. Дякую. Ми сьогодні розглядаємо вже 2500 поправку. Шановні колеги, 2500 разів «Опозиційна платформа — За життя» наголосила в цьому залі, що не можна продавати української землі, що треба проводити референдум, що треба запитати в людей, що вони нам скажуть, які накази ми будемо виконувати.

Люди з усієї країни пишуть, шановні! Перше запитання Людмила Парафила, Харків: «Чому людям не роздали землю, що безкоштовно їм належить? Як ви можете, не провівши розпаювання земель, розпродавати цю землю? Ви продаєте те, що належить народу. Ви забираєте в людей останнє».

Ми наполягаємо на проведенні всеукраїнського референдуму. Наполягаємо на тому, що не можна продавати землю.

Прошу поставити на підтвердження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Всі поправки можна поставити на підтвердження?

Поправка 2514. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 68.

Рішення не прийнято.

Поправка 2516.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю. Шановні колеги, я хочу до вас звернутися від імені людей, тому що саме люди звертаються до вас, пишуть до вас листи. Але, на жаль, від «слуг народу» вони не чують жодної відповіді. Тоді ми, «Опозиційна платформа — За життя», візьмемо на себе цю місію, щоб поставити до вас запитання, які турбують людей найперше.

Запитання Вікторії Іващенко: «Чому влада йде проти волі народу, добре знаючи, що народ проти? Ви – вороги народу?»

Народ запитує: ви – вороги? Шановні колеги, навіщо ви збурюєте людей, навіщо сьогодні створюєте протистояння в суспільстві? Ну, виженемо сьогодні Гончарука, то давайте разом з ним скасуємо і цей законопроект щодо землі.

Ми наполягаємо на тому, щоб був проведений всеукраїнський референдум.

Прошу поставити цю поправку на підтвердження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 2516. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 62$.

Рішення не прийнято.

Поправка 2517.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю. Поправка 2516. Шановні колеги, запитання Наталії Гасенко, місто Запоріжжя: «Чому Україна не вкладає у своє сільське господарство, щоб країна була основною житницею Європи, торгувала сільгосппродукцією та підвищувала свій добробут, а не чужих країн?»

Люди в нашій країні розумні, вони ставлять до вас дуже правильні запитання. Чому немає жодної відповіді? Чому немає жодної реакції на ті питання, з якими до вас звертаються люди?

Любов Миколаївна з Херсона запитує: «Де земельний банк? Де ті гроші, за рахунок яких фермери будуть скуповувати землю?».

Це все брехня. Грошей у людей немає, усе скуплять спекулянти. Тому не можна сьогодні продавати землю, лише – всеукраїнський референдум.

Прошу поставити поправку на підтвердження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Наталіє Юріївно, за змістовну доповідь. На жаль, не можемо поставити на голосування.

Ранкове засідання Верховної Ради України оголошую закритим.

Нагадую, що о 16 годині розпочнеться позачергове засідання Верховної Ради України.